

Устав Републике Косово

Устав Републике Косово

ПОГЛАВЉЕ I	ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ	1
Члан 1	[ОГРАНИЧЕЊА ДРЖАВЕ]	1
Члан 2	[СУВЕРЕНИТЕТ].....	1
Члан 3	[ЈЕДНАКОСТ ПРЕД ЗАКОНОМ].....	1
Члан 4	[ОБЛИК ВЛАДАЊА И ПОДЕЛА ВЛАСТИ]	1
Члан 5	[ЈЕЗИЦИ]	2
Члан 6	[СИМБОЛИ].....	2
Члан 7	[ВРЕДНОСТИ]	2
Члан 8	[СЕКУЛАРНА ДРЖАВА]	3
Члан 9	[КУЛТУРНО И ВЕРСКО НАСЛЕЂЕ]	3
Члан 10	[ЕКОНОМИЈА].....	3
Члан 11	[ВАЛУТА]	3
Члан 12	[ЛОКАЛНА ВЛАСТ].....	3
Члан 13	[ГЛАВНИ ГРАД].....	3
Члан 14	[ДРЖАВЉАНСТВО]	3
Члан 15	[ДРЖАВЉАНИ КОСОВА У ИНОСТРАНСТВУ].....	4
Члан 16	[ПРЕМОЋ УСТАВА]	4
Члан 17	[МЕЂУНАРОДНИ СПОРАЗУМИ].....	4
Члан 18	[РАТИФИКАЦИЈА МЕЂУНАРОДНИХ СПОРАЗУМА].....	4
Члан 19	[СПРОВОЂЕЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА]	5
Члан 20	[ПРЕНОШЕЊЕ СУВЕРЕНОСТИ].....	5
ПОГЛАВЉЕ II	ОСНОВНА ПРАВА И СЛОБОДЕ	6
Члан 21	[ОПШТА НАЧЕЛА].....	6
Члан 22	[ДИРЕКТНА ПРИМЕНА МЕЂУНАРОДНИХ СПОРАЗУМА И ИНСТРУМЕНАТА]	6
Члан 23	[ЉУДСКО ДОСТОЈАНСТВО]	7
Члан 24	[ЈЕДНАКОСТ ПРЕД ЗАКОНОМ].....	7
Члан 25	[ПРАВО НА ЖИВОТ]	7
Члан 26	[ПРАВО НА ЛИЧНИ ИНТЕГРИТЕТ]	7
Члан 27	[ЗАБРАНА МУЧЕЊА, СУРОВОГ НЕЉУДСКОГ ИЛИ ПОНИЖАВАЈУЋЕГ ПОСТУПАЊА].....	8
Члан 28	[ЗАБРАНА РОПСТВА И ПРИНУДНОГ РАДА]	8
Члан 29	[ПРАВО НА СЛОБОДУ И СИГУРНОСТ]	8
Члан 30	[ПРАВА ОПТУЖЕНОГ].....	9
Члан 31	[ПРАВО НА ЧЕСТИТО И НЕПРИСТРАСНО СУЂЕЊЕ]	9
Члан 32	[ПРАВО НА ПРАВИА СРЕДСТВА]	10
Члан 33	[НАЧЕЛО ЛЕГАЛИТЕТА И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТИ У КРИВИЧНИМ ПОСТУПЦИМА]	10
Члан 34	[ПРАВО ЛИЦА ДА МУ СЕ НЕ СУДИ ДВА ПУТА ЗА ИСТО КРИВИЧНО ДЕЛО]	10
Члан 35	[СЛОБОДА КРЕТАЊА]	11
Члан 36	[ПРАВО НА ПРИВАТНОСТ].....	11
Члан 37	[ПРАВО НА БРАК И ПОРОДИЦУ]	11
Члан 38	[СЛОБОДА ВЕРОИСПОВЕСТИ, УВЕРЕЊА И САВЕСТИ]	12
Члан 39	[ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ].....	12
Члан 40	[СЛОБОДА ИЗРАЖАВАЊА].....	12
Члан 41	[ПРАВО НА ПРИСТУП ЈАВНИМ ДОКУМЕНТИМА].....	12
Члан 42	[СЛОБОДА МЕДИЈА]	13
Члан 43	[СЛОБОДА ОКУПЉАЊА]	13
Члан 44	[СЛОБОДА УДРУЖИВАЊА]	13
Члан 45	[ПРАВО НА ИЗБОР И УЧЕШЋЕ]	13
Члан 46	[ЗАШТИТА ИМОВИНЕ]	14
Члан 47	[ПРАВО НА ОБРАЗОВАЊЕ]	14
Члан 48	[СЛОБОДА НАУКЕ И УМЕТНОСТИ].....	14
Члан 49	[ПРАВО НА РАД И ИЗВРШЕЊЕ ПРОФЕСИЈЕ].....	14
Члан 50	[ПРАВА ДЕТЕТА].....	15

Члан 51	[ПРАВО НА ЗДРАВСТВЕНУ И СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ]	15
Члан 52	[ОДГОВОРНОСТ ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ]	15
Члан 53	[ТУМАЧЕЊЕ ОДРЕДБИ ЉУДСКИХ ПРАВА]	15
Члан 54	[СУДСКА ЗАШТИТА ПРАВА]	16
Члан 55	[ОГРАНИЧЕЊА НА ОСНОВНА ПРАВА И СЛОБОДЕ]	16
Члан 56	[ОСНОВНА ПРАВА И СЛОБОДЕ ТОКОМ ВАНРЕДНОГ СТАЊА]	16
ПОГЛАВЉЕ III ПРАВА ЗАЈЕДНИЦА И ЊИХОВИХ ПРИПАДНИКА		17
Члан 57	[ОПШТА НАЧЕЛА]	17
Члан 58	[ОДГОВОРНОСТИ ДРЖАВЕ]	17
Члан 59	[ПРАВА ЗАЈЕДНИЦА И ЊИХОВИХ ПРИПАДНИКА]	18
Члан 60	[КОНСУЛТАТИВНО ВЕЋЕ ЗА ЗАЈЕДНИЦЕ]	19
Члан 61	[ЗАСТУПЉЕНОСТ ПРИ ЗАПОШЉАВАЊУ У ЈАВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА]	20
Члан 62	[ЗАСТУПЉЕНОСТ У ЈАВНЕ ЛОКАЛНЕ ОРГАНЕ]	20
ПОГЛАВЉЕ IV СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ КОСОВО		21
Члан 63	[ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ]	21
Члан 64	[СТРУКТУРА СКУПШТИНЕ]	21
Члан 65	[НАДЛЕЖНОСТИ СКУПШТИНЕ]	21
Члан 66	[ИЗБОР И МАНДАТ]	22
Члан 67	[ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА И ПОТПРЕДСЕДНИКА]	23
Члан 68	[СЕДНИЦЕ]	23
Члан 69	[РАСПОРЕД СЕДНИЦА И КВОРУМ]	24
Члан 70	[МАНДАТ ПОСЛАНИКА]	24
Члан 71	[КВАЛИФИКАЦИЈЕ И ПОЛНА ЈЕДНАКОСТ]	25
Члан 72	[НЕСПОЈИВОСТ ФУНКЦИЈА]	25
Члан 73	[НЕМОГУЋНОСТ КАНДИДОВАЊА]	25
Члан 74	[ВРШЕЊЕ ФУНКЦИЈЕ]	26
Члан 75	[ИМУНИТЕТ]	26
Члан 76	[ОДРЕДБЕ РАДА]	26
Члан 77	[КОМИСИЈЕ]	26
Члан 78	[КОМИСИЈА О ПРАВИМА И ИНТЕРЕСИМА ЗАЈЕДНИЦА]	26
Члан 79	[ЗАКОНОДАВНА ИНИЦИЈАТИВА]	27
Члан 80	[УСВАЈАЊЕ ЗАКОНА]	27
Члан 81	[ЗАКОНОДАВСТВО ВИТАЛНИХ ИНТЕРЕСА]	28
Члан 82	[РАСПУШТАЊЕ СКУПШТИНЕ]	28
ПОГЛАВЉЕ V ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ КОСОВО		30
Члан 83	[СТАТУС ПРЕДСЕДНИКА]	30
Члан 84	[НАДЛЕЖНОСТИ ПРЕДСЕДНИКА]	30
Члан 85	[КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА]	31
Члан 86	[ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА]	32
Члан 87	[МАНДАТ И ЗАКЛЕТВА]	32
Члан 88	[НЕСПОЈИВОСТ ФУНКЦИЈА]	32
Члан 89	[ИМУНИТЕТ]	32
Члан 90	[ПРИВРЕМЕНИ ИЗОСТАНАК ПРЕДСЕДНИКА]	33
Члан 91	[РАЗРЕШЕЊЕ ПРЕДСЕДНИКА]	33
ПОГЛАВЉЕ VI ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ КОСОВА		34
Члан 92	[ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ]	34
Члан 93	[НАДЛЕЖНОСТИ ВЛАДЕ]	34
Члан 94	[НАДЛЕЖНОСТИ ПРЕМИЈЕРА]	35
Члан 95	[ИЗБОР ВЛАДЕ]	35
Члан 96	[МИНИСТАРСТВА И ПРЕДСТАВНИШТВО ЗАЈЕДНИЦА]	36
Члан 97	[ОДГОВОРНОСТ]	36
Члан 98	[ИМУНИТЕТ]	37
Члан 99	[ПРОЦЕДУРЕ]	37
Члан 100	[ГЛАСАЊЕ О ПОВЕРЕЊУ ИЛИ НЕПОВЕРЕЊУ ВЛАДЕ]	37
Члан 101	[ЦИВИЛНА СЛУЖБА]	37

ПОГЛАВЉЕ VII ПРАВОСУДНИ СИСТЕМ	38
Члан 102 [Општа Начела Судског Система].....	38
Члан 103 [Организација и Јурисдикција Судова].....	38
Члан 104 [Именовање и Разрешење Судија].....	39
Члан 105 [Мандат и Поновно Именовање].....	39
Члан 106 [Нespoливост Функција].....	39
Члан 107 [Имунитет].....	40
Члан 108 [Судско Веће Косова].....	40
Члан 109 [Државно Тужилаштво].....	41
Члан 110 [Тужилачко Веће Косова].....	42
Члан 111 [Адвокатура].....	42
ПОГЛАВЉЕ VIII УСТАВНИ СУД	44
Члан 112 [Основна Начела].....	44
Члан 113 [Јурисдикција и Овлашћене Странке].....	44
Члан 114 [Састав и Мандат Уставног Суда].....	45
Члан 115 [Организација Уставног Суда].....	46
Члан 116 [Правни Ефекат Одлука].....	46
Члан 117 [Имунитет].....	46
Члан 118 [Разрешење].....	46
ПОГЛАВЉЕ IX ЕКОНОМСКИ ОДНОСИ	47
Члан 119 [Основна Начела].....	47
Члан 120 [Јавне Финансије].....	47
Члан 121 [Имовина].....	48
Члан 122 [Коришћење Имовине и Природних Богатства].....	48
ПОГЛАВЉЕ X ЛОКАЛНА САМОУПРАВА И ТЕРИТОРИЈАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА	49
Члан 123 [Основна Начела].....	49
Члан 124 [Организовање и Функционисање Локалне Самоуправе].....	49
ПОГЛАВЉЕ XI БЕЗБЕДНОСНИ СЕКТОР	50
Члан 125 [Основне Одредбе].....	50
Члан 126 [Косовске Безбедносне Снаге].....	50
Члан 127 [Косовско Веће за Безбедност].....	51
Члан 128 [Полиција Косова].....	51
Члан 129 [Обавештајна Служба].....	51
Члан 130 [Управа Цивилног Ваздухопловства].....	52
Члан 131 [Ванредно Стање].....	52
ПОГЛАВЉЕ XII НЕЗАВИСНЕ АГЕНЦИЈЕ	54
Члан 132 [Улога и Надлежности Омбудсмана].....	54
Члан 133 [Канцеларија Омбудсмана].....	54
Члан 134 [Квалификације, Избор и Разрешење Омбудсмана].....	54
Члан 135 [Извештај Омбудсмана].....	55
Члан 136 [Општи Ревизор Косова].....	55
Члан 137 [Надлежности Општег Ревизора Косова].....	55
Члан 138 [Извештај Општег Ревизора Косова].....	56
Члан 139 [Централна Изборна Комисија].....	56
Члан 140 [Централна Банка Косова].....	56
Члан 141 [Независна Комисија за Медије].....	57
Члан 142 [Независне Агенције].....	57
ПОГЛАВЉЕ XIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	58
Члан 143 [Свеобухватни Предлог о Решењу Статуса Косова].....	58
Члан 144 [Амандмани].....	58
Члан 145 [Континуитет Међународних Споразума и Применљивог Закона].....	58

ПОГЛАВЉЕ XIV ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ	60
Члан 146 [МЕЂУНАРОДНИ ЦИВИЛНИ ПРЕДСТАВНИК]	60
Члан 147 [КОНАЧНА ВЛАСТ МЕЂУНАРОДНОГ ЦИВИЛНОГ ПРЕДСТАВНИКА].....	60
Члан 148 [ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ СКУПШТИНЕ КОСОВА]	60
Члан 149 [ПРВОБИТНО УСВАЈАЊЕ ЗАКОНА ОД ВИТАЛНОГ ИНТЕРЕСА]	61
Члан 150 [ПРОЦЕС ИМЕНОВАЊА СУДИЈА И ТУЖИОЦА].....	61
Члан 151 [ПРИВРЕМЕНИ САСТАВ СУДСКОГ ВЕЋА КОСОВА]	61
Члан 152 [ПРИВРЕМЕНИ САСТАВ УСТАВНОГ СУДА].....	62
Члан 153 [МЕЂУНАРОДНО ВОЈНО ПРИСУСТВО]	63
Члан 154 [КОСОВСКИ ЗАШТИТНИ КОРПУС].....	63
Члан 155 [ДРЖАВЉАНСТВО]	63
Члан 156 [ИЗБЕГЛИЦЕ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА].....	63
Члан 157 [ОПШТИ РЕВИЗОР КОСОВА]	64
Члан 158 [ЦЕНТРАЛНА БАНКАРСКА УПРАВА]	64
Члан 159 [ДРУШТВЕНА ПРЕДУЗЕЋА И ИМОВИНА]	64
Члан 160 [ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА]	64
Члан 161 [ТРАНЗИЦИЈА ИНСТИТУЦИЈА].....	64
Члан 162 [СТУПАЊЕ НА СНАГУ].....	65

Ми, грађани Косова,

*Одлучни у стварању слободног, демократског и добронамерног Косова,
које ће бити домовина свих својих грађана;*

*Заложени за успостављање државе слободних грађана, која ће
гарантовати права, слободе и једнакост свих грађана пред законом;*

*Заложени за стварање државе Косово, која ће бити држава економског
напредка и социјалног благостања;*

*Уверени у то да ће Косово допринети стабилности у региону и целој
Европи, успостављајући пријатељске односе и добру сарадњу са свим
суседним државама;*

*Уверени да ће држава Косово бити угледан члан породице мирољубивих
земаља света;*

*Са циљем да ће се држава Косово укључити у процесе евроатлантске
интеграције;*

Свечано усвајамо Устав Републике Косово.

Поглавље I Основне одредбе

Члан 1 [Ограничења Државе]

1. Република Косово је независна, суверена, демократска, јединствена и неодвојива држава.
2. Република Косово је држава својих држављана. Власт Републике Косово се заснива на поштовању права и слобода својих грађана и свих лица унутар њених граница.
3. Република Косово нема никакве територијалне захтеве према било којој држави или делу државе, нити ће тражити уједиње са било којом државом или делом државе.

Члан 2 [Суверенитет]

1. Суверенитет државе Косово потиче из становништва, припада истом и спроводи се, у сагласности са Уставом, преко изабраних представника или другим облицима, у сагласности са одредбама овог Устава.
2. Суверенитет и интегритет Републике Косово је неоспорив, неотуђив и неодвојив и штити се свим мерама, предвиђеним овим Уставом и законом.
3. Са циљем очувања мира и државних интереса, Република Косово може учествовати у системе међународне безбедности.

Члан 3 [Једнакост пред Законом]

1. Република Косово је мултиетничко друштво, које се састоји од Албанаца и осталих заједница, којом се управља на демократски начин, поштујући владавину закона, преко законодавних, извршних и правосудних институција.
2. Спровођење јавне власти у Републици Косово се заснива на начелу једнакости свих грађана пред законом и поштовању међународно признатих права и основних слобода, као и заштити права и учешћа свих заједница и њихових припадника.

Члан 4 [Облик Владања и Подела Власти]

1. Косово је демократска Република која се заснива на начелу поделе власти и контроле баланса међу њима, као што је и одређено овим Уставом.
2. Скупштина Републике Косово спроводи законодавну власт.

3. Председник Републике Косово представља јединство народа. Председник Републике Косово је легитимни представник унутар и ван земље, који гарантује демократско функционисање институција Републике Косово, у сагласности са овим Уставом.
4. Влада Републике Косово је одговорна за спровођење закона и државне политике и подлеже парламентарној контроли.
5. Судска власт је јединствена и независна и спроводе је независни судови.
6. Уставни суд је независан орган за заштиту уставности и врши коначно тумачење Устава.
7. Република Косово има своје институције за заштиту уставног реда и територијалног интегритета, јавног реда и мира, који функционишу на основу уставне власти демократских институција Републике Косово.

Члан 5 [Језици]

1. Службени језици у Републици Косово су Албански и Српски језик.
2. Турски, Босански и Ромски имају статус службених језика на општинском нивоу или ће бити коришћени као службени на свим нивоима, у складу са законом.

Члан 6 [Симболи]

1. Застава, грб и химна су државни симболи Републике Косово, који одражавају њен мултиетнички карактер.
2. Изглед, начин коришћења и заштита заставе и осталих државних симбола ће се регулисати законом. Начин коришћења и заштита националних симбола ће се регулисати законом.

Члан 7 [Вредности]

1. Уставни ред Републике Косово се заснива на начелима слободе, мира, демократије, једнакости, поштовања људских права и слобода и владавине закона, недискриминације, имовинског права, заштите средине, друштвеног права, плурализма, поделе државне власти и тржишне привреде.
2. Република Косово обезбеђује једнакост полова као основну вредност за развој демократског друштва, једнаке могућности учешћа жена и мушкараца у политички, економски, друштвени и културни живот и све остале области друштвеног живота.

Члан 8 [Секуларна Држава]

Република Косово је секуларна држава и неутрална је по питању верских уверења.

Члан 9 [Културно и Верско Наслеђе]

Република Косово обезбеђује заштиту и очување свог културног и верског наслеђа.

Члан 10 [Економија]

Тржишна привреда са слободним тржиштем је основа економског регулисања Републике Косово.

Члан 11 [Валута]

1. У Републици Косово ће се користити јединствена валута.
2. Централна банкарска управа Косова је независна и зове се Централна банка Републике Косово.

Члан 12 [Локална Власт]

1. Основна територијална јединица локалне самоуправе у Републици Косово је општина.
2. Организовање и надлежности локалних самоуправа се регулишу законом.

Члан 13 [Главни Град]

1. Главни град Републике Косово је Приштина.
2. Статус и организовање главног града се регулише законом.

Члан 14 [Држављанство]

Стицање и губитак права на држављанство Републике Косово се регулише законом.

Члан 15 [Држављани Косова у Иностранству]

Република Косово штити интересе својих држављана у иностранству, онако како то одређује закон.

Члан 16 [Премоћ Устава]

1. Устав је највиши правни акт Републике Косово. Закони и остали правни акти морају бити у сагласности са овим Уставом.
2. Управна власт потиче из Устава.
3. Република Косово ће поштовати међународно право.
4. Свако лице и орган Републике Косово се обавезује да поштује одредбе Устава.

Члан 17 [Међународни Споразуми]

1. Република Косово има право на склапање међународних споразума и чланство у међународне организације.
2. Република Косово има право на међународну сарадњу и заштиту мира, безбедности и људских права.

Члан 18 [Ратификација Међународних Споразума]

1. Међународни споразуми који се тичу доле наведених питања се ратификују са две трећине (2/3) гласова свих посланика Скупштине:
 - (1) територију, мир, савез, политичка и војна питања;
 - (2) права и основне слободе;
 - (3) чланство Републике Косово у међународне организације;
 - (4) преузимање одговорности над финансијским обавезама од стране Републике Косово.
2. Међународни споразуми осим оних који нису поменути у ставу 1 се ратификују потписом Председника Републике Косово.
3. Председник Републике Косово или Премијер су дужни да обавесте Скупштину о сваком потписаном међународном споразуму.

4. Измена или повлачење из међународних споразума се спроводи путем исте процедуре као и при ратификацији међународних споразума.
5. Начела и процедуре ратификације и укидања међународних споразума се регулишу законом.

Члан 19 [Спровођење Међународног Права]

1. Сваки међународни споразум ратификован од стране Републике Косово, након што се објави у Службеном листу Републике Косова, постаје део унутрашњег правног система. Споразум се спроводи на директан начин, осим у оним случајевима када је то немогуће и када спровођење истог захтева доношење новог закона.
2. Ратификовани међународни споразуми и обавезна начела међународног права имају премоћ над законима Републике Косово.

Члан 20 [Преношење Суверености]

1. Република Косово, на основу међународних ратификованих споразума, преноси државна овлашћења међународним организацијама за нека одређена питања.
2. Уколико неки споразум ратификован од стране Републике Косово о чланству у неку међународну организацију предвиђа обавезно спровођење норми те организације, закон којим се ратификује споразум о чланству треба бити усвојен од две трећине (2/3) гласова свих посланика Скупштине и те норме имају предност над законима Републике Косово.

Поглавље II Основна Права и Слободе

Члан 21 [Општа Начела]

1. Људска права и основне слободе су неодвојива, неотуђива и неоспорива и чине основ правног реда Републике Косово.
2. Република Косово штити и гарантује људска права и основне слободе, предвиђене овим Уставом.
3. Сви су дужни да поштују права и основне слободе осталих.
4. Уставом утврђена права и основне слободе важе и за правна лица, онолико колико су изводљива.

Члан 22 [Директна Примена Међународних Споразума и Инструмената]

Људска права и слободе, која су утврђена следећим међународним споразумима и инструментима гарантована су овим Уставом, и директно се примењују на територији Републике Косово и имају премоћ, у случају конфликта, над свим законским одредбама и осталим актима јавних институција:

- (1) Универзална декларација о људским правима;
- (2) Европска конвенција о заштити људских права и основних слобода и протоколи исте;
- (3) Међународна конвенција о грађанским и политичким правима и протоколи исте;
- (4) Оквирна конвенција Савета Европе о заштити националних мањина;
- (5) Конвенција о елиминисању свих облика расне дискриминације;
- (6) Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена;
- (7) Конвенција о правима детета;
- (8) Конвенција против мучења и других окрутних, нечовечних и понижавајућих поступака или казни.

Члан 23 [Људско Достојанство]

Људско достојанство је неоспориво и представља основ свих људских права и основних слобода.

Члан 24 [Једнакост пред Законом]

1. Пред законом су сви једнаки. Свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације.
2. Нико се не сме дискриминисати на основу расе, боје, пола, језика, вероисповести, политичког или неког другог уверења, националног или друштвеног порекла, везе са неком заједницом, имовине, економског или социјалног стања, сексуалног опредељења, рођења, ограничене способности или неког другог личног статуса.
3. Начело једнакости пред законом не спречава спровођење и усвајање привремених мера, неопходних за заштиту и напредак права појединаца и група које нису једнаке. Такве мере се могу спроводити само до остварења циља ради којег су успостављене.

Члан 25 [Право на Живот]

1. Свако лице има право на живот.
2. Смртна казна је забрањена.

Члан 26 [Право на Лични Интегритет]

Свако лице има право на поштовање његовог/њеног физичког и психичког интегритета, што укључује:

- (1) право на доношење одлуке о рађању деце, на основу законом одређених правила и процедура;
- (2) право на контролу њеног/његовог тела, у складу са законом;
- (3) право на неподвргавање лечењу, без његовог/њеног давања сагласности, на основу закона;
- (4) право на неподвргавање медицинским или научним експериментима, без њеног/његовог давања сагласности.

Члан 27 [Забрана Мучења, Суровог Нељудског или Понижавајућег Поступања]

Нико не сме бити изложен мучењу, суровом нељудском или понижавајућем поступању.

Члан 28 [Забрана Ропства и Принудног Рада]

1. Нико се не сме држати у ропству или положају сличном ропству.
2. Нико се не сме приморати да обавља принудни рад. Принудним радом се не сматра рад или услуга која је одређена законом за особе које су кажњене правоснажном одлуком, током издржавања казне и у случају ванредног стања, објављеног на основу правила одређених овим Уставом.
3. Трговина људским бићима је забрањена.

Члан 29 [Право на Слободу и Сигурност]

1. Свакоме се гарантује право на слободу и сигурност. Нико не може бити лишен слободе изузев законом предвиђених случајева и на основу одлуке надлежног суда, и то:
 - (1) након објављивања казне затвором због кривичног дела;
 - (2) због оправдане сумње да је лице извршило кривично дело, само онда када се лишавање слободе сматра неопходним за спречавање вршења кривичног дела и само на веома кратак период пре суђења, на законом прописан начин;
 - (3) ради васпитног надзора малолетног лица, или ради његовог/њеног привођења надлежном органу, на основу законитог наређења;
 - (4) ради здравственог надзора лица, које је због болести, опасно по друштво;
 - (5) због илегалног уласка у Републику Косово, или након законите наредбе о удаљењу или екстрадицији.
2. Лице лишено слободе се одмах, на његовом матерњем језику или језику које она/он разуме, обавештава о разлогу хапшења. Писмено обавештење о разлозима хапшења, се подноси шро је пре могуће. Свако лице које је лишено слободе без судске одлуке се у року од четрдесет осам (48) сати мора извести пред судију, који одлучује о његовом/њеном притвору или ослобађању. Притворено лице има право да му се суди без одлагања, или на слободу до суђења, осим ако судија сматра да је лице опасно по заједницу или сматра да постоји опасност од његовог/њеног бекства пре суђења.

3. Лице које је лишено слободе, се без одлагања треба обавестити да има право на недавање изјаве и право на заштиту, по свом избору, и има право на без одлагања обавести ту особу по свом избору.
4. Лице које је лишен слободе хапшењем или притвором, има право на правну помоћ, како би се оценила законитост хапшења или притварања. Одлуку ће донети суд у врло кратком року и уколико је хапшење или притвор незаконито, наредиће се ослобађање лица.
5. Свако ко је жртва хапшења или притвора, које није у складу са одредбама овог члана, има право на компензацију, законом прописан начин.
6. Лице које служи казну, има право да се жали на услове хапшења, законом прописан начин.

Члан 30 [Права Оптуженог]

Свако ко је оптужен за кривично дело ужива следећа минимална права:

- (1) да се одмах, на језику који разуме, обавести о природи и разлозима оптужбе покренуте против њега/ње;
- (2) да се обавести о својим правима, на основу закона;
- (3) да има довољно времена и средстава за припремање своје одбране;
- (4) да добије бесплатну помоћ преводиоца, ако не говори или не разуме језик на којем се спроводи суђење;
- (5) право на браниоца којег одабере, да слободно комуницира са истим и, ако нема довољно средстава, ову помоћ добије бесплатно;
- (6) да се не приморава да сведочи против себе или призна кривицу.

Члан 31 [Право на Честито и Непристрасно Суђење]

1. Сваком се гарантује једнака заштита права пред судом, осталим државним органима и носиоцима јавних надлежности.
2. Свако има право на јавно, непристрасно и честито разматрање одлука о правима и обавезама или за било које кривично гођење које је покренуто против њега/ње, у разумном року, од стране независног и непристрасног, законом установљеног, суда.

3. Суђење је јавно, осим у случајевима кад суд, из посебних разлога, сматра да је искључивање штампе или јавности, у корист правде, ако би њихово присуство могло нашкодити јавном реду или националној безбедности, интересима малолетника, или заштити приватног живота странака у поступку, на законом прописан начин.
4. Свако ко је оптужен за кривично дело има право да испитује присутне сведоке и да захтева обавезно појављивање сведока, вештака и осталих лица, која могу разјаснити чињенице.
5. Свако ко је оптужен за кривично дело сматрат ће се невиним, све док се не докаже његова/њена кривица, у сагласности са законом.
6. Бесплатна правна помоћ ће се омогућити свим лицима која за то немају довољно средстава, ако је таква помоћ неопходна за обезбеђивање ефикасног приступа правди.
7. Судски поступци који се односе на малолетнике се регулишу законом, поштујући посебне уредбе и процедуре за малолетнике.

Члан 32 [Право на Правна Средства]

Свако лице има право да користи правна средства на судске и административне одлуке, које ускраћују њена/његова права или интересе, на законом прописан начин.

Члан 33 [Начело Легалитета и Пропорционалности у Кривичним Поступцима]

1. Нико се не може прогласити кривим или казнити за кривично дело које, у моменту извршења, није било одређено законом као кривично дело, осим за дела, која су у периоду у којем су почињена, на основу међународног права, сматрана геноцидом, ратним злочинима или злочинима против човечности.
2. Казна која је изречена за неко кривично дело не може бити строжија него што је била одређена законом у време када је дело почињено.
3. Висина казне не сме бити у диспропорцији са кривичним делом.
4. Казне се одређују на основу закона који је био на снази у време када је дело почињено, изузев оних случајева када је касније примењиви закон повољнији по извршиоца кривичног дела.

Члан 34 [Право Лица да му се не Суди два Пута за Исто Кривично Дело]

Нико се не може казнити више од једног пута за исто кривично дело.

Члан 35 [Слобода Кретања]

1. Држављани Републике Косово и странци који су законити становници Косова, имају право на слободно кретање и избор становаља у Републици Косово.
2. Свако лице има право да напусти земљу. Ограничења истог могу бити регулисана законом, ако су иста неопходна за обезбеђивање законског поступка, спровођење судске одлуке или како би се испунила обавеза заштите земље.
3. Држављанима Републике Косово се неће ускратити право уласка на Косово.
4. Држављани Републике Косово се не могу екстрадирати против своје воље, осим када је другачије предвиђено законом или међународним споразумима.
5. Право уласка странаца у Републику Косово и боравка се регулише законом.

Члан 36 [Право на Приватност]

1. Свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, неповредљивост седишта и тајност дописивања, телефона и других средстава општења.
2. Контрола било којег стана или других приватних просторија, неопходна ради вођења истраге о злочину, се може спроводити само до неопходног степена и само на основу судске одлуке, након објашњења разлога неопходности такве контроле. Одступање од овог правила је дозвољено ако је неопходно ради законитог лишавања слободе починиоца кривичног дела, прикупљања доказа који се могу изгубити или у случају отклањања непосредне и озбиљне опасности по људе или имовину, на законом прописан начин. Суд је дужан да одобри оваква дела на ретроактиван начин.
3. Тајност дописивања, телефонских разговора и других средстава општења је неутуђиво право. Ово право се може ускратити само привремено и на основу одлуке суда, ако је то неопходно за вођење кривичног поступка или заштиту земље, на законом прописан начин.
4. Свако лице има право на заштиту личних података. Прикупљање, држање, приступ, исправка и коришћење истих је регулисано законом.

Члан 37 [Право на Брак и Породицу]

1. Свако има право на склапање брака, на основу слободног избора супружника и право на заснивање породице у сагласности са законом.
2. Закључење и пазвод брака се регулише законом и почива на равноправности супружника.

3. Породица ужива посебну државну заштиту, законом предвиђено.

Члан 38 [Слобода Вероисповести, Уверења и Савести]

1. Гарантује се слобода вероисповести, уверења и савести.
2. Слобода вероисповести, уверења и савести укључује право на прихватање и испољавање своје вере, право на испољавање личних уверења и право на прихватање или неприхватање чланства у неку верску заједницу или групу.
3. Нико се не може приморати нити му се може забранити, да у супротности са својим убеђењима, учествује у испољавању вере и јавном пропагирању своје вере и убеђења.
4. Слобода испољавања вере, убеђења и савести се може ограничити законом, ако је то неопходно за заштиту безбедности и јавног реда, здравља или заштите права других.

Члан 39 [Верске Заједнице]

1. Република Косово обезбеђује и штити аутономију свих верских заједница и монументата унутар своје територије.
2. Верске заједнице су слободне да независно регулишу своју унутрашњу организацију, верску делатност и верске ритуале.
3. Верске заједнице имају право на оснивање верских школа и хуманитарних организација, у сагласности са овим Уставом и законом.

Члан 40 [Слобода Изражавања]

1. Гарантује се слобода изражавања. Слобода говора укључује право на изражавање, саопштавање и примање информација, мишљења и осталих порука, без икаквог ометања.
2. Слобода изражавања се може законом ограничити у оним случајевима када је то неопходно за спречавање подстрекавања и провокације насиља и непријатељства на основу расне, националне, етничке или верске мржње.

Члан 41 [Право на Приступ Јавним Документима]

1. Свако лице ужива право приступа јавним документима.

2. Документа које поседују јавни и државни органи, су јавна, осим оних којима је приступ законом ограничен, због приватности пословних тајни или информација које су класификоване као поверљиве.

Члан 42 [Слобода медија]

1. Гарантује се слобода и плурализам медија.
2. Цензура је забрањена. Нико не може забранити ширење информација или идеја преко медија, осим у оним случајевима када је то неопходно за спречавање подстрекавања и провокација насиља и непријатељства на основу расне, националне, етничке или верске мржње.
3. Свако има право на исправку објављених информација које су нетачне, непотпуне или неистините, ако му/јој ускраћују права или интересе, у сагласности са законом.

Члан 43 [Слобода Окупљања]

Гарантује се слобода окупљања. Свако лице има право да организује окупљања, протесте и демонстрације, као и право да у иста учествује. Ова права се могу ограничити законом, ако је то неопходно за заштиту јавног реда, здравства, националне безбедности или заштиту права осталих.

Члан 44 [Слобода Удруживања]

1. Гарантује се слобода удруживања. Слобода удруживања укључује и право на оснивање организација без добијања дозволе, да буде или не буде члан неке организације, као и да учествује у активности неке организације.
2. Слобода оснивања синдиката и организовања ради заштите интереса, је такође загарантована. Ограничење овог права се може спровести на основу закона за одређене категорије запошљеника.
3. Организације или активности које имају за циљ рушење уставног поретка, кршење људских права и слобода, или изазивање расне, националне, етничке или верске мржње, се могу забранити одлуком надлежног суда.

Члан 45 [Право на Избор и Учешће]

1. Сваки држављанин Републике Косова који је напунио осамнаест година, чак и на дан избора, има право да бира и буде одабран, осим ако је то право ограничено одлуком суда.

2. Гласање је лично, једнако, слободно и тајно.
3. Државне институције подржавају могућности учешћа свих лица у јавне активности и право сваког да на демократски начин утиче на одлуке јавних органа.

Члан 46 [Заштита Имовине]

1. Гарантује се право на имовину.
2. Коришћење имовине је регулисано законом, у складу са јавним интересом.
3. Нико се не може арбитрарно лишити личне имовине. Република Косово или јавне власти Републике Косово могу извршити експропријацију имовине ако је иста у складу са законом, ако је неопходна или адекватна за постизање јавних циљева или подржавање јавног интереса, а за коју се врши непосредна адекватна компензација лицу или лицима, имовина којих се експроприише.
4. О споровима које узрокује неко дело Републике Косово или јавне власти Републике Косово, а који се сматрају експропријацијом, одлучује надлежни суд.
5. Интелектуално право је заштићено законом.

Члан 47 [Право на образовање]

1. Свако лице има право на основно и бесплатно образовање. Обавезно образовање је регулисано законом и финансираће се јавним средствима.
2. Јавне институције ће сваком лицу гарантовати једнаке могућности школовања, све на основу њених/његових појединачних потреба и способности.

Члан 48 [Слобода Науке и Уметности]

1. Гарантује се научно и уметничко стваралаштво.
2. Гарантује се академска слобода.

Члан 49 [Право на Рад и Извршење Професије]

1. Гарантује се право на рад.
2. Свако лице има право да слободно изабере своју професију и радно место.

Члан 50 [Права Детета]

1. Деца имају право на заштиту и бригу која је неопходна за њихово благостање.
2. Ванбрачна деца имају једнака права као и деца рођена у браку.
3. Свако дете има право да буде заштићено од насиља, злостављања и експлоатације.
4. Све радње које се тичу детета, предузете од стране државних јавних или приватних институција, морају бити у најбољем интересу детета.
5. Свако дете ужива право на редовне личне и непосредне контакте са оба родитеља, осим ако нека надлежна институција сматра да је то у супротности са најбољим интересима детета.

Члан 51 [Право на Здравствену и Социјалну Заштиту]

1. Заштита и право на здравствено осигурање су регулисани законом.
2. Основно социјално осигурање које се односи на незапосленост, болест, ограничене способности и старост, се регулише законом.

Члан 52 [Одговорност за Животну Средину]

1. Природа и биодиверзитет, животна средина и национално наслеђе су обавеза сваког лица.
2. Институције јавне власти су дужне да се ангажују како би сваком лицу гарантовале могућност утицаја на одлуке које се тичу животне средине у којој живе.
3. Утицај на животну средину ће се узети у обзир од стране јавних институција током процеса доношења одлука.

Члан 53 [Тумачење Одредби Људских Права]

Основна права и слободе загарантована овим Уставом се тумаче у сагласности са судском одлуком Европског суда за људска права.

Члан 54 [Судска Заштита Права]

Свако има право на судску заштиту у случају кршења или ускраћивања неког права које је гарантовано овом Уставом, као и право на ефикасне правне мере уколико се утврди да је право прекршено.

Члан 55 [Ограничења на Основна Права и Слободе]

1. Права и основне слободе гарантоване овим Уставом, се једино могу ограничити законом.
2. Права и основне слободе гарантоване овим Уставом, се могу ограничити само до оних мера које су неизбежне, како би се у отвореном и демократском друштву испунио циљ ради којег је дозвољено ограничење.
3. Ограничења права и основних слобода гарантованих овим Уставом, се не могу спроводити у друге сврхе, осим оних због којих су одређена.
4. У случају ограничавања људских права и слобода и спровођења истих, све институције јавне власти, а посебн судови, су дужне да се посвете суштини права које се ограничава, значају циља ограничења, природи ограничења, односу ограничења са циљем који се жели постићи, као и разматрању могућности реализовања тог циља са што блажим ограничењима.
5. Ограничење права и слобода гарантованих овим Уставом, на ниједан начин не сме да оспори суштину гарантованих права.

Члан 56 [Основна Права и Слободе током Ванредног Стања]

1. Одступање од Основних Права и Слободе Заштићена овим Уставом се могу ограничити само након објављивања ванредног стања и само онолико колико је то неопходно у датим околностима.
2. Одступање од основних права и слобода гарантованих члановима 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 37 и 38 овог Устава, није дозвољено под никаквим околностима.

Поглавље III Права Заједница и Њихових Припадника

Члан 57 [Општа Начела]

1. Грађани који припадају истој националној или етничкој, језичкој или верској групи која је традиционално присутна на територији Косова (заједнице), ће имати посебна права која су одређена овим Уставом, поред људских права и основних слобода, одређених Поглављем II овог Устава.
2. Сваки припадник заједнице ће имати право да слободно изабере да се са њим поступи или не поступи као са припадником дате заједнице, а због тог избора нити због коришћења права која су повезана са тим избором не сме да произиђе никаква дискриминација.
3. Припадници заједница ће имати право да слободно изражавају, негују и развијају свој идентитет и својства своје заједнице.
4. Коришћење ових права повлачи са собом дужности и одговорности у смислу поступања у складу са законом Републике Косово, и не сме да ускраћује права других лица.

Члан 58 [Одговорности Државе]

1. Република Косово ће обезбедити одговарајуће услове који ће омогућити заједницама и њиховим припадницима да чувају, штите и развијају свој идентитет. Влада ће нарочито подржати културне иницијативе заједница и њихових припадника, укључујући и финансијску помоћ.
2. Република Косово ће унапређивати дух толеранције, дијалог и пружаће подршку помирењу између заједница и поштоваће стандарде одређене Оквирном конвенцијом Савета Европе за заштиту националних мања и Европском повељом за регионалне или мањинске језике.
3. Република Косово ће предузети све неопходне мере да заштити лица која могу да буду изложена претњама или поступцима дискриминације, непријатељства или насиља због њиховог националног, етничког, културног, језичког или верског идентитета.
4. Република Косово ће по потреби усвојити адекватне мере које могу да буду неопходне за унапређење потпуне и стварне једнакости између припадника заједница у свим областима привредног, социјалног, политичког и културног живота. Овакве предузете мере неће бити сматране актом дискриминације.
5. Република Косово ће промовисати очување верског и културног наслеђа свих заједница, као саставног дела наслеђа Косова. Република Косово ће имати посебну

дужност да осигура ефикасну заштиту локалитета и споменика од културног и веског значаја за заједнице.

6. Република Косово ће предузети ефективне мере против свих оних који подривају уживање права припадника заједница. Република Косово ће се уздржавати од политика или пракси које имају за циљ асимилацију лица, која припадају заједницама, против њихове воље, и дужна је да заштити та лица од сваког поступка који има за циљ такву асимилацију.
7. Република Косово ће обезбедити, на недискриминаторној основи, да све заједнице и њихови припадници могу да користе своја права која су наведена у овом Уставу.

Члан 59 [Права Заједница и Њихових Припадника]

Приадници заједница имају право, појединачно или у оквиру заједнице да:

- (1) изражавају, одржавају и развијају своју културу и чувају суштинске елементе свог идентитета, односно вероисповест, језик, традицију и културу;
- (2) стичу јавно образовање на једном од званичних језика Републике Косово, по свом избору на свим нивоима;
- (3) стичу предшколско, основно и средње образовање на свом језику, у обиму који је прописан законом, где је темељ оснивања посебних разреда или школа нижи него што је обично одређено за образовне институције;
- (4) оснивају и управљају сопственим приватним образовним и установама за обуку, којима се може одобрити финансијска помоћ, у сагласности са законом и међународним стандардима;
- (5) слободно користе свој језик, како приватно тако и у јавности;
- (6) користе свој језик писмено, у односима са општинским властима или локалним канцеларијама власти у областима у којима представљају довољан удео у становништву, у складу са законом. Трошкове за услуге тумачења или превођења, сnose надлежни органи;
- (7) користе и истичу симболе заједнице, у складу са законом и међународним стандардима;
- (8) лична имена пишу у изворном облику и писму на свом језику, као и да поврате изворна имена која су била принудно промењена;

- (9) користе локалне називе, називе улица и других топографских ознака које одражавају и узимају у обзир мултиетнички и мултијезички карактер дате области;
- (10) имају загарантован приступ и посебну заступљеност у јавним медијима, као и програме на свом језику, у складу са законом и међународним стандардима;
- (11) оснивају и користе своје медије, укључујући пружање информација на свом језику, између осталог путем дневних новина и кабловских сервиса, и коришћење резервисаног броја фреквенција за електронске медије, у складу са законом и међународним стандардима. Република Косово ће предузети све мере које су потребне да би се осигурао међународни план фреквенција који омогућава косовским Србима приступ лиценцираном независном телевизијском каналу на Српском језику на целој територији Републике Косово;
- (12) уживају неометане међусобне контакте у Републици Косово, и успостављају и одржавају слободне и мирољубиве контакте са лицима из било које државе, а нарочито са онима са којима имају заједнички етнички, културни, језички и верски идентитет, или заједничко културно наслеђе, у сагласности са законом и међународним стандардима;
- (13) уживају неометане контакте са локалним, регионалним и међународним невалдиним организацијама и учествују без дискриминације у њиховим активностима;
- (14) оснивају удружења за културу, уметност, науку и образовање, као и школска и друга удружења за изражавање, неговање и развој свог идентитета.

Члан 60 [Консултативно Веће за Заједнице]

1. Консултативно веће за заједнице ће функционисати под окриљем Председника Републике Косово, у коме ће бити заступљене све заједнице.
2. Консултативно веће за заједнице ће, између осталих, чинити представници удружења заједница.
3. Мандат Консултативног већа за заједнице обухвата:
 - (1) обезбеђивање механизма за редовну размену мишљења између заједница и Владе Косова;
 - (2) пружање могућности заједницама да у почетној фази дају коментаре на законодавне и политичке иницијативе, које може да припреми Влада, дају предлоге на овакве иницијативе и траже да њихови ставови буду укључени у релевантне пројекте и програме;

(3) све остале одговорности и функције, у сагласности са законом.

Члан 61 [Заступљеност при Запошљавању у Јавним Институцијама]

Заједнице и њихови припадници имају право на правичну заступљеност при запошљавању у јавним органима и јавним предузећима на свим нивоима, посебно у полицијској служби у областима где живи дата заједница, уз поштовање правила у погледу способности и интегритета која се примењују за јавну администрацију.

Члан 62 [Заступљеност у Јавне Локалне Органе]

1. У општинама где најмање десет посто (10%) становника припада мањинским заједницама, које у тој општини не чине већину, место потпредседника за заједнице биће резервисано за једног представника из редова тих заједница.
2. Место потпредседника заузеће кандидат из заједнице која не чини већину, а који је добио највише гласова на отвореној листи кандидата на изборима за Скупштину општине.
3. Потпредседник за заједнице ће унапређивати дијалог између заједница и служиће као званично лице за решавање забринутости и интереса заједница које не чине већину на састанцима Скупштинe општине и у њеном/његовом раду. Потпредседник је такође одговоран за преиспитивање притужби заједница или њихових припадника, уколико акта или одлуке Скупштине општине повређују њихова Уставом загарантована права. Потпредседнк таква питања прослеђује Скупштини општине ради поновног преиспитивања акта или одлуке.
4. У случају да Скупштина општине одлучи да не размотри поново свој акт или одлуку, или уколико потпредседник сматра да резултат, после поновног разматрања и даље представља поверту Уставом загарантованих права, онда он/она може да поднесе то питање директно Уставном суду, који може да донесе одлуку да ли ће да прихвати тај предмет ради преиспитивања.
5. Заједницама које не чине већину у Републици Косово, је загарантована заступљеност у извршним органима тих општина.

Поглавље IV Скупштина Републике Косово

Члан 63 [Основне Одредбе]

Скупштина је највиша законодавна институција Републике Косово, директно изабрана од стране народа и представља народ Републике Косово.

Члан 64 [Структура Скупштине]

1. Скупштина има сто двадесет (120) посланика који су изабрани тајним гласањем, на основу отворених листа. Места у Скупштини су подељена између свих партија, коалиција, грађанских иницијатива и независних кандидата, пропорционално броју важећих гласова добијених на изборима за Скупштину.
2. У склопу ове поделе, двадесет (20) од сто двадесет (120) места је гарантовано за представнике заједница које нису већина на Косову, као што следи:
 - (1) партије, коалиције, грађанске иницијативе и независни кандидати, који су се изјаснили да заступају Српску заједницу, имаће укупан број места у Скупштини, која су освојили на отвореним изборима, са најмање десет (10) загарантованих места, уколико је број освојених места мањи од десет (10);
 - (2) партије, коалиције, грађанске иницијативе и независни кандидати, који су изјавили да заступају остале заједнице у Скупштини, имаће укупан број места која су освојили на отвореним изборима, са минималним бројем загарантованих места, као што следи: заједница Рома једно (1) место; заједница Ашкалија једно (1) место; заједница Египћана једно (1) место; и једно (1) додатно место ће се доделити заједници Рома, Ашкалија и Египћана која је добила највише гласова; заједници Бошњака три (3) места; заједници Турака два (2) места и заједници Горанаца једно (1) место, ако је број добијених гласова сваке заједнице мањи од броја гарантованих места.

Члан 65 [Надлежности Скупштине]

Скупштина Републике Косово:

- (1) усваја законе, резолуције и остале опште акте;
- (2) на основу две трећине (2/3) гласова свих посланика мења Устав, укључујући и две трећине (2/3) свих посланика који заузимају места резервисана и загарантована за представнике заједница које нису већина на Косову;
- (3) објављује референдум, у сагласности са законом;

- (4) ратификује међународне споразуме;
- (5) усваја буџет Републике Косово;
- (6) врши избор и разрешава Председника и потпредседнике Скупштине;
- (7) бира и може разрешити Председника Републике Косово, у сагласности са овим Уставом;
- (8) бира Владу и може изгласати неповерење исте;
- (9) врши надзор Владе и осталих јавних институција, које на основу Устава и закона, подносе извештај Скупштини;
- (10) врши избор чланова Судског савета и Тужилачког савета Косова, у сагласности са овим Уставом;
- (11) предлаже судије Уставног суда;
- (12) надзире спољну и безбедносну политику;
- (13) потврђује декрет Председника о објављивању ванредног стања;
- (14) одлучује о питањима од општег интереса, утврђених законом.

Члан 66 [Избор и Мандат]

1. Скупштина Косова се бира на мандат од четири године, почевши од дана конститутивног састанка, који се одржава у року од тридесет (30) дана од дана службеног објављивања резултата избора.
2. Редовни избори за Скупштину се одржавају најкасније тридесет (30) дана пре истека мандата, а у случају распуштања Скупштине не касније од четрдесет пет (45) дана од распуштања.
3. Председник Републике Косово сазива прву седницу Скупштине. У случају немогућности Председника Републике Косово да сазове прву седницу, Скупштина ће се састати без присуства Председника.
4. Мандат Скупштине Косова се може продужити само у случају ванредног стања ради увођења хитних мера за заштиту од агресије или опасности по уставни ред или јавну безбедност Републике Косово, и само док ванредно стање траје, као што је и регулисано овим Уставом.
5. Услови, изборна подручја и процедуре избора се регулишу законом.

Члан 67 [Избор Председника и Потпредседника]

1. Скупштина Косова из својих редова бира Председника и пет (5) потпредседника.
2. Председника Скупштине предлаже највећа парламентарна група и бира се већином гласова свих присутних посланика Скупштине.
3. Три (3) потпредседника предложена из три највеће парламентарне групе, се бирају већином гласова свих посланика Скупштине.
4. Два (2) потпредседника представљају заједнице које не чине већину у Скупштини и они се бирају већином гласова свих посланика. Један потпредседник ће бити из редова посланика Скупштине који заузимају резервисана или загарантована места за српску заједницу, а други из редова посланика Скупштине који заузимају резервисана или загарантована места за остале заједнице које не чине већину.
5. Председник и потпредседници Скупштине се могу разрешити већином од две трећине (2/3) целокупног броја посланика.
6. Председник и потпредседавајући чине Председништво Скупштине. Председништво је одговорно за административно функционисање Скупштине, на начин који је прописан Пословником о раду Скупштине.
7. Председник Скупштине:
 - (1) представља Скупштину;
 - (2) одређује дневни ред, сазива и председава седницама;
 - (3) потписује акта усвојена од стране Скупштине;
 - (4) врши и остале функције у складу са овим Уставом и правилником рада Скупштине.
8. У случају одсуства или немогућности вршења функције, Председника Скупштине замењује један од потпредседника.

Члан 68 [Седнице]

1. Састанци Скупштине Косова су јавни.
2. На захтев Председника Републике Косово, Премијера или једне трећине (1/3) посланика, у случајевима одређеним Уредбом о раду Скупштине, састанци могу бити затворени. Одлука се усваја на транспарентан и отворен начин и захтева глас две трећине (2/3) присутних посланика.

Члан 69 [Распоред Седница и Кворум]

1. Скупштина Косова се састаје у два редовна заседања годишње.
2. Пролећно заседање почиње трећег понедељка јануара месеца, а јесење другог понедељка септембра месеца.
3. Скупштина постиже кворум онда када је присутно више од половине свих посланика Скупштине.
4. Скупштина Косова се, на захтев Председника Републике, Премијера или једне трећине (1/3) посланика, сазива на ванредно заседање.

Члан 70 [Мандат Посланика]

1. Посланици Скупштине су представници народа и не подлежу никавом принудном мандату.
2. Мандат посланика Скупштине почиње на дан потврђивања службених резултата избора.
3. Мандат посланика истиче или се проглашава неважећим када:
 - (1) не поднесе заклетву;
 - (2) да оставку;
 - (3) се именује за члана Владе Косова;
 - (4) истекне мандат Скупштине;
 - (5) неоправдано одсуствује шест (6) месеци у континуитету са састанака Скупштине. Скупштина Косова, може, у посебним случајевима, одлучити другачије;
 - (6) је кажњен правоснажном одлуком суда за кривично дело које је кажњиво затвором са једном или више година;
 - (7) у случају њене/његове смрти.
4. Слободна места посланика Скупштине, се одмах попуњавају, у сагласности са овим Уставом и законом.

Члан 71 [Квалификације и Полна Једнакост]

1. Сваки држављанин Републике Косово, који има осамнаест (18) или више година испуњава законске услове, може бити кандидат за посланика.
2. Састав Скупштине Косова ће поштовати полну једнакост, која је у сагласности са међународним начелом.

Члан 72 [Нespoјивост Функција]

Посланик Скупштине Косова не може радити у државној администрацији или неком другом јавном предузећу, нити може обављати неку другу извршну функцију, као што је и одређен законом.

Члан 73 [Немогућност Кандидовања]

1. Следећа лица се не могу кандидовати нити изабрати за посланика Скупштине, без давања оставке:
 - (1) судије и тужиоци;
 - (2) припадници Безбедносних снага Косова;
 - (3) припадници Полиције Косова;
 - (4) припадници Царинске службе Косова;
 - (5) припадници Косовске обавештајне агенције;
 - (6) руководиоци независних агенција;
 - (7) дипломатски представници;
 - (8) председници и чланови Централне изборне комисије.
2. Не могу се кандидовати за посланике ни лица која су разрешена права коначном одлуком суда.
3. Не могу се изабрати за посланике Скупштине ни Председници општина ни остали службеници који на општинском нивоу заузимају извршне функције док не поднесу оставку од првобитне функције.

Члан 74 [Вршење Функције]

Посланици Скупштине Косова врше своју функцију у најбољем интересу Републике Косово и у сагласности са овим Уставом, законима и одредбама рада Скупштине.

Члан 75 [Имунитет]

1. Посланици Скупштине уживају имунитет од кривичног гоњења, грађанских тужби или разрешења за поступке и одлуке током вршења своје посланичке функције. Имунитет не омета кривично гоњење посланика Скупштине за поступке које је починио ван вршења своје посланичке функције.
2. Посланик Скупштине се не може ухапсити нити притворити док обавља своју функцију посланика Скупштине, без сагласности већине свих посланика Скупштине.

Члан 76 [Одредбе Рада]

Одредбе рада Скупштине се усваја са две трећине (2/3) гласова свих посланика Скупштине и исти одређује унутрашњу организацију и начин рада Скупштине.

Члан 77 [Комисије]

1. Скупштина Косова именује сталне, функционалне и „*ad hoc*“ комисије које одражавају политички састав Скупштине.
2. Скупштина на захтев једне трећине (1/3) свих својих посланика, оснива комисију за посебна питања, укључујући и истражни поступак.
3. Најмање један потпредседник сваке парламентарне комисије мора да буде из различите заједнице у односу на заједницу којој припада председник.
4. Овлашћења и процедуре комисија се уређују Пословником о раду Скупштине.

Члан 78 [Комисија о Правима и Интересима Заједница]

1. Комисија о Правима и Интересима Заједница је стална комисија Скупштине. Ова комисија се састоји од једне трећине (1/3) чланова који представљају групу посланика Скупштине који заузимају места резервисана или загарантована за Српску заједницу и једне трећине (1/3) посланика који представљају групу посланика Скупштине, који заузимају места резервисана или загарантована за остале заједнице које не чине већину и једне трећине (1/3) посланика из већинске заједнице која је заступљена у Скупштини.

2. На захтев било којег члана Председништва Скупштине, сваки предложени закон ће се поднети Комисији о правима и интересима заједница. Комисија ће, у року од две недеље, већином гласова својих чланова, донети одлуку о вршењу препорука о предложеном закону.
3. Како би осигурала да су права и интереси заједница покренути на адекватном нивоу, Комисија може да изврши препоруке некој другој релевантној комисији или самој Скупштини.
4. Комисија, на своју иницијативу, може да предложи законе и остале акте у оквиру надлежности Скупштине, које сматра неопходним и у интересу заједница. Чланови комисије могу излагати појединачно мишљење.
5. Председништво Скупштине може, ради добијања мишљења или савета, проследити било које питање некој другој комисији, или групи која се састоји од најмање десет (10) посланика Скупштине.

Члан 79 [Законодавна Иницијатива]

Иницијативу о предлогу закона може покренути Председник Републике Косова, у склопу своје функције, Влада, посланици Скупштине и најмање десет хиљада грађана, као што је предвиђено законом.

Члан 80 [Усвајање Закона]

1. Закони, одлуке и остали акти се усвајају од стране Скупштине већином гласова присутних посланика, осим у случајевима када то овај Устав другачије налаже.
2. Закон који је усвојила Скупштина се потписује од стране Председника Скупштине Косова и објављује се од стране Председника Републике Косово, након што га је потписао у року од осам (8) дана од дана добијања истог.
3. Уколико Председник Републике врати закон Скупштини, он/она мора нагласити разлоге враћања истог. Председник Републике Косово има право на враћање неког закона, и то право може искористити само једном.
4. Скупштина на основу већине гласова свих посланика доноси одлуку о усвајању закона који је вратио Председник Републике Косово, и тај закон се сматра усвојеним.
5. Уколико Председник Републике Косово, у року од осам (8) дана од дана добијања закона, не донесе одлуку о објављивању или враћању закона, закон се сматра усвојеним, без његовог/њеног потписа и објављује се у Службеном листу.

6. Закон ступа на снагу петнаест (15) дана након објављивања истог у Службеном листу, осим у случајевима када је то другачије одређено самим законом.

Члан 81 [Законодавство Виталних Интереса]

1. За усвајање, измену и допуну или укидање следећих закона је неопходна већина гласова целокупног броја посланика Скупштине који су присутни и већину гласова посланика Скупштине који заузимају резервисана или загарантована места за представнике заједница које не чине већину:
 - (1) закони којима се мењају општинске границе, успостављају или укидају општине, дефинишу опсег овлашћења општина и њихово учешће у међуопштинским и прекограничним односима;
 - (2) закони којима се спроводе права заједница и њихових припадника, осим оних која су утврђена Уставом;
 - (3) законе о употреби језика;
 - (4) законе о локалним изборима;
 - (5) законе о заштити културног наслеђа;
 - (6) законе о верској слободи или о споразумима са верским заједницама;
 - (7) законе о образовању;
 - (8) законе о употреби симбола, укључујући симболе заједница и јавне празнике.
2. Нити један закон од виталног интереса не може бити предмет Референдума.

Члан 82 [Распуштање Скупштине]

1. Скупштина се распушта у следећим ситуацијама:
 - (1) уколико се у року од шездесет (60) дана, од дана конституисања од стране Председника Републике Косово, не формира Влада;
 - (2) уколико за распуштање Скупштине гласа две трећине (2/3) посланика, распуштање се врши на основу декрета Председника Републике Косово;
 - (3) уколико се у року од шездесет (60) дана, од дана почетка процедуре избора, не изабере Председник Републике Косово.

2. Скупштина се може распустити од стране Председника Републике Косово, ако се успешно изгласа неповерење Владе.

Поглавље V Председник Републике Косово

Члан 83 [Статус Председника]

Председник представља врховну власт државе и јединство грађана Републике Косово.

Члан 84 [Надлежности Председника]

Председник Републике Косово:

- (1) представља Републику Косово, унутар и ван земље;
- (2) гарантује уставно функционисање институција утврђених овим Уставом;
- (3) расписује изборе за Скупштину Косова и сазива први састанак исте;
- (4) доноси декрете у сагласности са овим Уставом;
- (5) објављује законе које је усвојила Скупштина Републике Косово;
- (6) има право да врати на поновно разматрање усвојене законе које сматра штетним по легитимне интересе Републике Косово или једне или више заједница. Право враћања закона може искористити само једном;
- (7) потписује међународне споразуме у сагласности са овим Уставом;
- (8) предлаже амандмане на овај Устав;
- (9) може покренути одређена питања пред Уставним судом;
- (10) управља спољном политиком државе;
- (11) прима акредитивна писма страних дипломатских представника у Републици Косово;
- (12) врховни је командант Безбедносних снага Косова;
- (13) управља Консултативним већем за заједнице;
- (14) одређује мандатара за формирање Владе, након предлога политичке партије или коалиције која чини већину у Скупштини;
- (15) именује и разрешава Председника Врховног суда Косова, на предлог Судског савета Косова;

- (16) именује и разрешава судије Републике Косово, на предлог Судског савета Косова;
- (17) именује и разрешава Државног тужиоца Републике Косово, на предлог Тужилачког савета Косова;
- (18) именује и разрешава тужиоце Републике Косово, на предлог Тужилачког савета Косова;
- (19) именује судије Уставног суда на предлог Скупштине;
- (20) именује Команданта Безбедносних снага Косова, на основу препоруке Премијера;
- (21) у сарадњи са Премијером, именује Директора, заменика директора и сталног инспектора Обавештајне службе Косова;
- (22) доноси одлуку о проглашавању ванредног стања, у сарадњи са Премијером;
- (23) може захтевати седницу Савета безбедности Косова и председавати истом током ванредног стања;
- (24) доноси одлуку о дипломатским и консуларним мисијама Републике Косово, на основу консултација са Премијером;
- (25) именује и разрешава шефове дипломатских мисија Републике Косово, на предлог Владе;
- (26) именује Председника Централне изборне комисије;
- (27) именује Гувернера Централне банке Републике Косово, који ће служити и као Генерални директор и именује остале чланове Савета банке;
- (28) уручује медаље, признања и награде, у сагласности са законом;
- (29) даје помиловања у складу са законом;
- (30) најмање једном годишње се обраћа Скупштини Косова у односу на свој рад.

Члан 85 [Квалификације за Избор Председника]

За председника Републике Косово се може изабрати било који држављанин Косова, који је напунио тридесет пет (35) година.

Члан 86 [Избор Председника]

1. Председник Републике Косово бира Скупштина, тајним гласањем.
2. Избор Председника Републике Косово се врши најкасније тридесет (30) дана пре истека мандата актуелног Председника.
3. За Председника Републике Косово може се у својству кандидата номинovati било који држављанин Косова, који обезбеди потписе најмање тридесет (30) посланика Скупштине Косова. Посланици Скупштине могу дати само један потпис за номинацију Председника Републике Косово.
4. Избор Председника се врши са две трећине (2/3) гласова свих посланика Скупштине.
5. Уколико на прва два гласања ни један кандидат није добио већину од две трећине (2/3) неопходних гласова, организује се треће гласање на којем се гласају два кандидата са највећим бројем гласова у другом кругу гласања и за Председника Републике Косово се бира кандидат који је добио већину гласова свих присутних посланика.
6. Уколико се ни трећим гласањем ни један кандидат не изабере за Председника Републике Косово, Скупштина се распушта и расписују се нови избори, који се морају одржати у року од четрдесет пет (45) дана.

Члан 87 [Мандат и Заклетва]

1. Мандат Председника Републике Косово почиње након полагања заклетве пред Скупштином Косова. Текст заклетве ће бити регулисан законом.
2. Мандат Председника траје пет (5) година.
3. Председник се након истека првог мандата може поново изабрати само за још један мандат.

Члан 88 [Нespoјивост Функција]

1. Председник не може обављати ни једну другу јавну функцију.
2. Након избора, Председник не може обављати ни једну функцију политичке партије.

Члан 89 [Имунитет]

Председник Републике Косово ужива потпуни имунитет од кривичног гоњења, грађанских тужби или разрешења због радњи и одлука које су донете током спровођења дужности Председника Републике Косово.

Члан 90 [Привремени Изостанак Председника]

1. Уколико Председник Републике Косово привремено не може да обави своје дужности, он/она може добровољно пренети своје дужности на Председника Скупштине, који ће бити вршилац дужности Председника Републике Косово. Наредба Председника о преношењу одговорности мора садржати разлоге и период обављања истих, ако је упознат са њима. Председник Републике Косово ће поново преузети своје обавезе када буде у могућности да спроводи исте, на основу чега Председнику Скупштине престаје функција вршиоца дужности Председника.
2. Ако не постоји добровољан пренос дужности, Скупштина Републике Косово, након консултације са лекарским конзилијумом, са две трећине (2/3) гласова доноси одлуку о томе да Председник привремено не може обављати своје дужности. Председник Скупштине Косова ће служити и као вршилац дужности Председника Републике Косово, док се исти не врати на своју функцију онда када је спреман за обављање дужности Председника.
3. Функција вршиоца дужности Председника Републике Косово се не може вршити дуже од шест (6) месеци.

Члан 91 [Разрешење Председника]

1. Председник Републике Косово се може разрешити одлуком Скупштине, онда када је кажњен/а за неко кривично дело или када није у стању да обавља дужности ове функције због неспособности или тешке болести, или уколико Уставни суд сматра да је он/она извршио тешку повреду Устава.
2. Процедура разрешења Председника Републике Косово се иницира путем једне трећине (1/3) посланика Скупштине, који потписују петицију, која објашњава разлоге разрешења. Уколико петиција наводи неспособност или тешку болест, Скупштина ће захтевати мишљење лекара о стању Председника. Уколико петиција наводи кршење Устава, иста се мора одмах поднети Уставном суду, који доноси одлуку у року од седам (7) дана од добијања петиције.
3. Уколико је Председник Републике Косово кажњен за неко кривично дело или када Скупштина, у складу са овим чланом, одреди да Председник није способан да обавља своје дужности због неспособности или тешке болести, или уколико Уставни суд одреди да је извршио повреду Устава, Скупштина може разрешити Председника са две трећине (2/3) гласова свих посланика.

Поглавље VI Влада Републике Косова

Члан 92 [Основне Одредбе]

1. Владу Косова чине Премијер, заменици Премијера и министри.
2. Влада Косова спроводи извршну власт у складу са Уставом и законом.
3. Влада извршава законе и акте усвојене од стране Скупштине Косова и остале дужности, у складу са одговорностима одређеним овим Уставом и законом.
4. Влада доноси одлуке у складу са овим Уставом и законима, предлаже законе и амандмане закона на захтев Скупштине, а може давати мишљење о законима које није она предложила.

Члан 93 [Надлежности Владе]

Влада је надлежна за следеће:

- (1) предлаже и спроводи унутрашњу и спољну политику земље;
- (2) омогућава економски развој земље;
- (3) предлаже Скупштини нацрте закона и осталих аката;
- (4) доноси одлуке о доношењу правних или регулативних аката за спровођење закона;
- (5) предлаже буџет Републике Косово;
- (6) усмерава и надзире рад административних органа;
- (7) усмерава делатност и развој јавних услуга;
- (8) предлаже Председнику Републике Косово именовања и разрешења шефова дипломатских мисија Косова;
- (9) предлаже Уставне амандмане;
- (10) може поднети Уставном суду било које уставно питање;
- (11) спроводи и остале извршне функције, које нису додељене неким другим централним или локалним органима.

Члан 94 [Надлежности Премијера]

Премијер спроводи следеће надлежности:

- (1) представља и води Владу;
- (2) осигурава да сва Министарстава делују у сагласности са политиком Владе;
- (3) спроводи законе и одређену политику Владе;
- (4) смењује чланове Владе, без сагласности Скупштине;
- (5) управља Саветом безбедности Косова;
- (6) именује Сталног директора полиције Косова;
- (7) саветује се са Председником Републике Косово о обавештајним питањима;
- (8) заједно са Председником именује Директора, заменика директора и сталног инспектора Обавештајне службе Косова;
- (9) саветује се са Председником о спровођењу спољне политике земље;
- (10) обавља и друге послове одређене Уставом и законом.

Члан 95 [Избор Владе]

1. Председник Републике Косово, након избора и консултација са политичким партијама или коалицијама које су добиле неопходну већину за формирање Владе у Скупштини, предлаже Скупштини кандидата за Премијера.
2. Кандидат за Премијера, у року од петнаест (15) дана од именовања представља Владу пред Скупштином Косова и захтева гласање Скупштине о избору Владе.
3. Влада се сматра изабраном ако је за њен избор гласала већина од укупног броја посланика Скупштине Косова.
4. Уколико састав предложене Владе не добије неопходну већину, Председник Републике Косово, у року од десет (10) дана именује неког другог кандидата, на основу исте процедуре. Уколико се Влада не изабере ни по други пут, онда Председник Косова расписује изборе, који се требају одржати у року од четрдесет (40) дана од дана објављивања избора.
5. Уколико Премијер да оставку или из неких других разлога његово/њено место остаје слободно, Председник Републике Косово, у консултацији са политичком партијом или

коалицијом која је добила већину у Скупштини, именује новог кандидата, за формирање Владе.

6. Чланови Владе, након избора, полажу заклетву пред Скупштином. Текст заклетве ће се регулисати законом.

Члан 96 [Министарства и Представништво Заједница]

1. Министарства и остали извршни органи се успостављају на основу потребе обављања функција, у сагласности са надлежностима Владе.
2. Број чланова Владе се одређује њеним унутрашњим актом.
3. Постојаће најмање један (1) министар из Српске заједнице и један министар неке друге невећинске заједнице Косова. Ако има више од дванаест министара, Влада ће имати трећег министра који ће представљати невећинске заједнице Косова.
4. Постојаће најмање два (2) заменика министра из Српске заједнице Косова и два (2) заменика министра из осталих невећинских заједница. Ако има више од дванаест министара постојаће и трећи заменик министра који ће представљати Српску заједницу и један (1) заменик министра осталих невећинских заједница на Косову.
5. Избор ових министара и заменика министара ће се извршити након консултација са странкама, коалицијама или групама које представљају заједнице које не чине већину на Косову. Ако се именују ван чланства Скупштине Косова, за ове министре и заменике министара се захтева службено одобрење већине посланика Скупштине који припадају странкама, коалицијама, грађанским иницијативама и независним кандидатима, који су се изајснили као представници релевантне заједнице.
6. Премијер, заменик премијера и министри Владе се могу изабрати из редова посланика Скупштине Косова или квалификованих особа које нису посланици у Скупштини.
7. Питање неспојивости функција чланова Владе ће се регулисати законом.

Члан 97 [Одговорност]

1. Влада је одговорна Скупштини Косова за свој рад.
2. Премијер, заменици премијера и министри су заједно одговорни за одлуке које доноси Влада и индивидуално одговорни за одлуке које донесу у домену њихове одговорности.

Члан 98 [Имунитет]

Чланови Владе Косова уживају имунитет од кривичног гоњења, грађанских тужби или разрешења за поступке и одлуке током вршења својих дужности као чланови Владе.

Члан 99 [Процедуре]

Начин рада и процедуре доношења одлука у Влади ће се регулисати законом или уредбама.

Члан 100 [Гласање о Поверењу или Неповењу Владе]

1. На предлог једне трећине (1/3) свих посланика Скупштине се може покренути гласање о неповерењу Владе.
2. Гласање о поверењу Владе може захтевати Премијер.
3. Гласање о поверењу се разматра у Скупштини, не касније од пет (5) и не раније од два (2) дана од дана подношења захтева.
4. Неповење Владе се сматра усвојеним када је за то гласало више од половине посланика Скупштине Косова.
5. Уколико гласање о неповерењу не успе, други предлог се не може поново поднети током следећих деведесет (90) дана.
6. Уколико је предлог о неповерењу Владе уопште, изгласан, Влада се сматра у оставци.

Члан 101 [Цивилна Служба]

1. Састав цивилне службе ће одражати разноликост становника Косова, узимајући у обзир међународно признато начело полне једнакости.
2. Независни савет за надзор цивилне службе ће обезбедити поштовање уредбе и начела која регулишу цивилну службу, која одражава разноликост становништва Републике Косово.

Поглавље VII Правосудни Систем

Члан 102 [Општа Начела Судског Система]

1. Судску власт у Републици Косово спроводе судови.
2. Судска власт је јединствена, независна, правична, аполитична и непристрасна, и обезбеђује једнак приступ судовима.
3. Судови суде на основу Устава и закона.
4. Судије требају бити независне и непристрасне при обављању својих дужности.
5. Гарантује се право на судску одлуку, осим ако је законом другачије одређено. Право коришћења ванредних правних мера, је регулисано законом. Законом се може одобрити право на непосредно подношење предмета Врховном суду, и у таквим случајевима нема права на жалбу.

Члан 103 [Организација и Јурисдикција Судова]

1. Организација, функционисање и јурисдикција Врховног суда и осталих судова се регулише законом.
2. Врховни суд Косова је највиша судска власт.
3. Најмање петнаест посто (15%) судија Врховног суда, али не мање од троје (3) судија, ће потицати из редова заједница које не чине већину на Косову.
4. Председника Врховног суда именује и уједно даје отказ, Председник Косова, и то из редова судија Врховног суда, на мандат од седам година, без могућности поновног избора, након предлога Судског Већа Косова о именовану или разрешењу дотичног.
5. Председници свих осталих судова се именују по законом прописан начин.
6. Најмање петнаест посто (15%) судија из било којег другог суда, са апелационом јурисдикцијом, али не више од двоје (2) судија ће бити из редова заједница које не чине већину на Косову.
7. Специјални судови се могу оснивати законом, онда када је то неопходно, али се никако не могу оснивати нанредни судови.

Члан 104 [Именовање и Разрешење Судија]

1. Судије именује, поново именује и разрешава председник Републике Косово, на предлог Судског Већа Косова.
2. Састав судија одражава етничку разноликост Косова и међународно признато начело о полној једнакости.
3. Састав судија одражава етнички састав подручја јурисдикције релевантног суда. Пре подношења предлога о именовању или разрешењу, Судски савет Косова се консултује са релевантним судом.
4. Судије се могу разрешити само на основу казне због почињеног кривичног дела или неиспуњавања својих дужности.
5. Судије имају право да, у случају разрешења, поднесу жалбу на одлуку о разрешењу Врховном суду.
6. Размештање судије се не може извршити против његове воље, само ако је другачије предвиђено законом, због ефикасног функционисања судства или дисциплинског поступка.

Члан 105 [Мандат и Поновно Именовање]

1. Почетни мандат судије траје три године. У случају поновног именовања, мандат је сталан, до пензионисања, као што је одређено законом, осим ако се судија разреши у сагласности са законом.
2. Стандарди и процедуре о доношењу одлуке о поновном избору судије, одређује Судски савет Косова и оне се могу разликовати од стандарда и процедура за разрешење судија.

Члан 106 [Нespoјивост Функција]

1. Судија не може вршити неку другу дужност у осталим државним органима осим оне судске, не сме бити укључен у политичку или неку другу, законом забрањену, активност.
2. Судијама није дозвољено да буду одговорни за, или врше оне дужности које, на било који начин, нису у сагласности са начелом независности и непристрасности судске функције.

Члан 107 [Имунитет]

1. Судије, укључујући пороту, уживају имунитет од кривичног гоњења, грађанских тужби или уклањања са дужности због донешене одлуке, гласања, изнешеног мишљења или неког другог дела које је у сагласности са његовим дужностима и одговорносима током обављања судијске функције.
2. Судије и судије поротници не уживају имунитет и могу бити разрешени функције, у случају намерног кршења закона.
3. Када се један (1) судија оптужи или ухапси, Судски савет Косова о томе треба бити одмах обавештен.

Члан 108 [Судско Веће Косова]

1. Судско веће Косова обезбеђује независност и непристрасност судског система.
2. Судско веће Косова је потпуно независна институција у спровођењу својих функција. Судски веће Косова обезбеђује да су судови на Косову независни, професионални и непристрасни и да одражавају мултиетничност Републике Косово и да поштују начело полен једнакости. Веће ће дати предност именовану за судије припадницима заједница које нису довољно заступљене, на законом прописан начин.
3. Судско веће Косова је одговоран за регрутовање и предлагање кандидата за именовање и поновни избор судија. Судско веће Косова је такође одговоран за премештај и дисциплинске поступке покренуте против судија.
4. Предлог о именовану судија се врши на основу отворене процедуре именовања, на основу заслуге кандидата, и овај предлог одражава начело полне једнакости и етничку разноликост територијалне јурисдикције релевантног суда. Сви кандидати требају испунити законом одређене критерије.
5. Судско веће Косова је одговоран за инспекцију судства, судску администрацију, припремање уредби за судове, запошљавање и надзор судских администратора, припремање нацрта и надзор буџета судства, одређивање броја судија сваке јурисдикције и оснивање нових судова. Оснивање нових основних судова се врши на основу закона.
6. Судско веће Косова се састоји од тринаест (13) чланова, професионалних квалификација и стручности. Чланови се именују на мандат од пет година, а избор истих се врши на следећи начин:

(1) Пет (5) чланова су судије изабране од стране чланова судства;

- (2) Четири (4) члана ће одабрати посланици Скупштине, који ће заузимати места добијена општом поделом места, најмање двоје (2) од четворо (4) чланова требају бити судије, и један (1) члан Адвокатске коморе Косова;
 - (3) Два (2) члана ће изабрати посланици Скупштине, који заузимају места резервисана или загарантована за заступљеност Српске заједнице на Косову, где најмање једно од двоје, мора бити судија;
 - (4) Два (2) члана ће изабрати посланици Скупштине, који заузимају резервисана или загарантована места за представнике осталих заједница, а најмање један од два члана треба бити судија;
 - (5) Нespoјивост функција чланова Судског већа се регулише законом.
7. Судско веће Косова, бира председавајућег и заменика председавајућег из својих редова, на мандат од три године. Избор за ову функцију не продужује мандат члана Судског већа Косова.
 8. Председавајући Судског већа Косова се, о раду Правосудног система, обраћа Скупштини Републике Косово најмање једном годишње.
 9. Кандидати за судијска места која су резервисана за припаднике заједница које не чине већину на Косову, могу бити именовани једино од стране целокупног Већа, већином гласова чланова Већа које су изабрали посланици Скупштине који заузимају посланичка места резервисана или загарантована за припаднике заједница које не чине већину на Косову. Уколико ова група чланова Већа не предложи кандидата за ову позицију на два узастопна заседања Већа, онда сви чланови Већа имају право да номинују кандидата за та судијска места.
 10. Кандидати за судијска места у основним судовима чија јурисдикција искључиво покрива територију једне или више општина, у којима је већина становништва из редова Српске заједнице Косова, могу бити предложени за именовање једино од стране целокупног Већа, с тим да је став двоје чланова Већа које су изабрали посланици Скупштине који заузимају места резервисана или загарантована за Српску заједницу у Републици Косово, заједнички и једногласан. Уколико ова два (2) члана не предложе кандидата за судију за ово место, током два узастопна заседања Судског већа Косова, сви чланови Судског већа Косова имају право да номинују кандидате за то судијско место.

Члан 109 [Државно Тужилаштво]

1. Државно тужилаштво је независна институција одговорна за гоњење учиниоца кривичних дела, или других кажњивих дела, као што је и регулисано законом.

2. Државно тужилаштво је непристрасна институција и функционише на основу Устава и закона.
3. Организација, надлежности и обавезе Државног тужилаштва, се регулишу законом.
4. Државно тужилаштво одражава етничку разноликост Републике Косово и поштоваће начело полне једнакости.
5. Почетни мандат тужилаца је три године. У случају поновног избора, мандат је сталан, до пензионисања, као што је одређено законом, осим ако се судија разреши у сагласности са законом.
6. Тужиоци се могу разрешити само на основу казне због почињеног кривичног дела или неиспуњавању својих дужности.
7. Државни тужиоц ће се именовати и разрешити од стране Председника Републике Косово на основу предлога Тужилачког савета Косова. Државни тужиоц ће служити мандат од седам година, без могућности поновног избора.

Члан 110 [Тужилачко Веће Косова]

1. Тужилачко Веће Косова је потпуно независна институција у спровођењу својих функција, у складу са законом. Тужилачко веће Косова обезбеђује једнак приступ правди свим грађанима Косова. Тужилачко веће Косова обезбеђује независност, професионализам и непристрасност Државног тужиоца и одражава мултиетничност Косова и начело полне једнакости.
2. Тужилачко веће Косова ће именовати, унапређивати, премештати, вршити поновно именовање, предузимати дисциплинске мере и разрешавати тужиоце на законом одређен начин. Веће ће дати предност именовању тужиоца припадника заједница које нису довољно заступљене, на законом прописан начин. Сви кандидати морају испунити законом предвиђене услове.
3. Предлог о именовању тужиоца се врши на основу отворене процедуре за именовање, на основу заслуге кандидата, која уствари одражава начело полне једнакости и етничку разноликост релевантне територијалне јурисдикције.
4. Састав Тужилачког већа Косова, као и одредбе за именовање, разрешење, мандат, организациону структуру и правила процедуре ће се регулисати законом.

Члан 111 [Адвокатура]

1. Адвокатура је независна професија, која пружа услуге у сагласности са законом.

2. Начин добијања права за спровођење адвокатске професије, као и одузимање те исте, се регулише законом.

Поглавље VIII Уставни Суд

Члан 112 [Основна Начела]

1. Уставни суд је коначна власт у Републици Косово за тумачење Устава и сагласност закона са Уставом.
2. Уставни суд је потпуно независан у обављању својих дужности.

Члан 113 [Јурисдикција и Овлашћене Странке]

1. Уставни суд одлучује само о случајевима које су овлашћене странке поднеле суду на законит начин.
2. Скупштина Косова, Председник Републике Косово, Премијер и Омбудсман су овлашћени за подношење следећих питања:
 - (1) сагласност закона, декрета Председника и Премијера и уредби Владе, са Уставом;
 - (2) сагласности Статута општина са Уставом.
3. Скупштина Косова, Председник Републике Косово и Влада су овлашћени да подносе следећа питања:
 - (1) сукоб уставних надлежности између Скупштине Косова, Председника Републике Косово и Владе Косова;
 - (2) у сагласности са Уставом предложеног референдума;
 - (3) у сагласности са Уставом објављивања ванредног стања и мера предузетих у току;
 - (4) сагласност предложених уставних амандмана са обавезним међународним споразумима, ратификованих овим Уставом и разматрање спровођења уставних процедура;
 - (5) ако је Устав прекршен током избора Скупштине.
4. Општина може да оспори уставност закона или аката Владе који повређују њихове општинске одговорности или умањују њихове приходе, ако тај закон или акт утиче на ту Општину.

5. Десет (10) или више посланика Скупштине може, у року од осам (8) дана од усвајања, да оспори уставност било ког закона који је усвојила Скупштина, како због садржаја тако и због процедуре спровођења.
6. Тридесет (30) или више посланика Скупштине може да покрене поступак ако је Председник Републике Косово озбиљно прекршио Устав.
7. Појединци могу да покрену поступак ако су њихова права и слободе које им гарантује овај Устав прекршена од стране јавних органа, али само када су исцрпели сва остала правна средства, регулисаним законом.
8. Судови су овлашћени да, Врховном суду, поднесу случајеве који се тичу сагласности неког закона са Уставом, ако је та сагласност примећена током судског поступка и ако релевантни суд није сигуран у сагласност спорног закона са Уставом и само ако одлука релевантног суда зависи од сагласности закона.
9. Председник Скупштине Косова мора да поднесе предложени Уставни амандман пре усвајања истог у Скупштини, како би се осигурало да предложени амандман не умањује права и слободе гарантоване Поглављем II овог Устава.
10. Додатна јурисдикција се може регулисати законом.

Члан 114 [Састав и Мандат Уставног Суда]

1. Уставни суд чини девет (9) судија, који ће бити истакнути правници највишег моралног карактера, са најмање десет (10) година релевантног професионалног искуства. Све судије морају поседовати дипломе Правног факултета. Остале релевантне квалификације су регулисане законом. Начело полне једнакости ће се поштовати.
2. Судије именује Председник Републике Косова на предлог Скупштине и служиће на мандат од девет година без могућности продужавања.
3. Одлука о предлагању седам (7) судија зависи од усвајања две трећине (2/3) свих посланика Скупштине који су присутни и који гласају. Одлука о предлагању двоје (2) осталих судија се доноси на основу гласова већине посланика Скупштине који су присутни и који гласају, али само након гласања већине посланика Скупштине који заузимају места резервисана или загарантована за представнике заједница које не чине већинску заједницу на Косову.
4. Ако се мандат судије заврши пре редовног мандата, именовање ће се извршити у сагласности са условима овог члана и та замена ће важити за цео мандат, без права поновног избора.

5. Избор председника и заменика председника Уставног суда врше судије Уставног суда, тајним гласањем судија Суда, на мандат од три године. Избор за ове функције не продужује мандат судија.

Члан 115 [Организација Уставног Суда]

1. Уставни суд ће одредити своју унутрашњу организацију, уредбу о раду, процесе доношења одлука и осталих организационих питања, у сагласности са законом.
2. Уставни суд објављује годишњи извештај.

Члан 116 [Правни Ефекат Одлука]

1. Одлуке Уставног суда су обавезне за правосуђе и сва лица и институције Републике Косово.
2. Док је год процедура у поступку пред Уставним судом, суд може привремено прекинути примену спорног поступка или закона, док год се не донесе судска одлука, уколико сматра да примена такве спорних закона може узроковати непоправљиву штету.
3. Осим ако је другачије одређена одлука Уставног суда о укидању закона, другог акта или радње ступа на снагу на дан објављивања одлуке суда.
4. Одлука Уставног суда се објављује у Службеном листу.

Члан 117 [Имунитет]

Судије Уставног суда уживају имунитет од кривичног гоњења, грађанске тужбе или разрешења због донешених одлука, изнетог мишљења и предузетих мера током обављања својих дужности као судије Уставног суда.

Члан 118 [Разрешење]

Судије Уставног суда се могу разрешити само од стране Председника Републике Косово на предлог две трећине (2/3) судија Уставног суда, само за почињено кривично дело или за необављање дужности.

Поглавље IX Економски Односи

Члан 119 [Основна Начела]

1. Република Косово обезбеђује правну средину тржишта, слободе предузетништва и обезбеђивање јавне и приватне имовине.
2. Република Косово свим инвеститорима и свим домаћим и страним предузетницима осигурава једнаку правну позицију.
3. Забрањени су акти којима се ограничава слободна конкуренција, стварање и злоупотреба монополног или доминантног положаја, осим ако је то на посебан начин дозвољено законом.
4. Република Косово ће подржати благостање свих својих становника путем поспешивања одрживог економског развоја.
5. Република Косово ће основати независне органе за регулисање тржишта, онда када само тржиште не може довољно да заштити јавни интерес.
6. Страним инвеститорима се гарантује слободно изношење добити и уложеног капитала ван земље, у складу са законом.
7. Гарантује се заштита потрошача, у складу са законом.
8. Свако лице је дужно да плаћа порез и остале законом предвиђене доприносе.
9. Република Косово има право власништва над сваким предузећем које она контролише а које је у сагласности са јавним интересом, све са циљем постизања максималне и дугорочне вредности предузећа.
10. Обавезе јавних служби се могу одредити овим предузећима, у сагласности са законом који одређује адекватну компензацију.

Члан 120 [Јавне финансије]

1. Јавне финансије и убирање јавних прихода се заснива на начело одговорности, ефикасности и транспарентности.
2. Управљање фискалним политикама на свим нивоима Владе биће у сагласност са условима ниске инфлације, одрживим економским развојем и оснивањем радних места.

3. Јавна дуговања се регулишу законом и требају бити у складу са економским стабилитетом и фискланом издржљивошћу.

Члан 121 [Имовина]

1. Врсте имовине се регулишу законом.
2. Страна физичка лица и организације могу стећи право власништва на непокретну имовину у сагласности са условима који су одређени законом или међународним споразумом.
3. Страна физичка лица и организације могу, у складу са законом одређеним условима, стећи право концесије и остала права коришћења и/или експлоатације ресурса под државним власништвом, укључујући природна богатства и инфраструктуру под државним власништвом.

Члан 122 [Коришћење Имовине и Природних Богатства]

1. Грађани Републике Косова могу, у сагласности са законом одређеним условима, слободно располагати природним богатствима Републике Косово, али без повреде обавеза које проистичу из међународних споразума о економској сарадњи.
2. Природна богатства као што је вода, ваздушни простор, минерална богатства и остала природна богатства као што је земљиште, шуме, биљни и животињски свет, некретнине и остала добра од посебног културног, историјског, економског и еколошког значаја, која су законом одређена као значајна за Републику Косово, уживају посебну заштиту, у складу са законом.
3. Законом се регулише начин на који власници са станарским правом и власници уопште могу користити добра од интереса за Републику Косово, као и компензацију за ограничења којима су подлегли.

Поглавље X Локална Самоуправа и Територијална Организација

Члан 123 [Основна Начела]

1. Правно на локалну самоуправу се гарантује и регулише законом.
2. Локална самоуправа се спроводи посредством органа који су изабрани у општим, једнаким, слободним и директним изборима, тајним гласањем.
3. Активности органа локалне самоуправе се заснивају на овај Устав и законе Републике Косово, и поштују Европску повељу локалне самоуправе. Република Косово има у виду и спроводи Европску повељу локалне самоуправе до оне мере до које се то захтева од стране земље потписнице.
4. Локална самоуправа се заснива на начелу добре владавине, транспарентности, ефикасности и ефективности у рпужању јавних услуга, придавајући посебну пажњу потребама и специфичним интересима заједница и њихових припадника које не чине већину.

Члан 124 [Организовање и Функционисање Локалне Самоуправе]

1. Основна територијална јединица локалне самоуправе у Републици Косово је општина. Општине уживају висок степен локалне самоуправе и подстичу и обезбеђују активно учешће грађана у процесу доношења одлука општинских органа.
2. Оснивање општина, границе, надлежности и начин организовања и њиховог функционисања се одређују законом.
3. Општине имају своје, проширене и поверене надлежности, све у сагласности са законом. Државна власт која поверава надлежности покрива трошкове за спровођење поверених обавеза.
4. Општине ће имати право на међуопштинску и прекограничну сарадњу, у складу са законом.
5. Општине имају право да одлучују, одређују, прикупљају и троше сопствене ресурсе као и узимају финансијска средства од централне власти, у складу са законом.
6. Општине су дужне да поштују Устав, законе и спроводе судске одлуке.
7. Административно разматрање општинских аката од стране централне власти у области њихових овлашћења, је ограничено само на процену сагласности са Уставом Републике Косово и законом.

Поглавље XI Безбедносни Сектор

Члан 125 [Основне Одредбе]

1. Република Косово је ндалежна за спровођење закона, безбедности, правосуђа, јавне безбедности, обавештајне службе, цивилне заштите и реаговања у јавним ситуацијама и контроле граница своје територије.
2. Безбедносне институције Републике Косово штите јавну безбедност и права свих у Републици Косово. Институције делују на потпуно транспарентан начин у складу са демократским стандардима и међународно признатим људским правима. Безбедносне институције морају одразити етничку разноликост становништва Републике Косово.
3. Република Косово поштује међународно признате споразуме и релевантне међународне законе и сарађује са међународним органима безбедности и регионалним актерима.
4. Цивилна и демократска контрола безбедносних институција се гарантује.
5. Скупштина Републике Косово обезбеђује релевантан надзор буџета и законодавства безбедносних институција, као што је и регулисано законом.

Члан 126 [Косовске Безбедносне Снаге]

1. Косовске безбедносне снаге су националне безбедносне снаге Републике Косово и могу слати своје припадике у иностранство у потпуној сагласности са својим међународним обавезама.
2. Косовске безбедносне снаге штите грађане и заједнице Косова, на основу законом одређених надлежности.
3. Председник Републике Косово је Врховни командант безбедносних снага Косова, које увек подлежу контроли цивилних власти изабраних на демократски начин.
4. Косовске безбедносне снаге су професионалне, одражавају етничку разноликост становника Републике Косова и биће регрутоване из редова држављана Републике Косово.
5. Команданта Косовских безбедносних снага ће именовати Председник Републике Косова, на препоруку Владе. Унутрашње организовање Косовских безбедносних снага се регулишу законом.

Члан 127 [Косовско Веће за Безбедност]

1. Веће безбедности Републике Косова, у сарадњи са Председником Републике Косово и Владом, припрема стратегију сигурности за Републику Косово. Веће безбедности Републике Косово има и улогу саветника у свим питањима која се тичу безбедности Републике Косово.
2. Већем безбедности Републике Косово председава Премиер уз подршку Владе, осим током ванредног стања, као што је и предвиђено овим Уставом.
3. Председник Републике Косово може захтевати састанке Већа безбедности Републике Косово, и Веће је дужно да свој рад координише у блиској сарадњи са Председником. Веће безбедности Републике Косово блиско ће сарађивати са међународним органима.
4. Чланови Већа безбедности Републике Косово се именују и разрешавају у складу са законом.

Члан 128 [Полиција Косова]

1. Полиција Републике Косова је одговорна за очување јавног реда и мира на целој територији Републике Косова.
2. Полиција Републике Косова је професионална и одражава етничку разноликост становништва Републике Косова.
3. Премијер, у консултацији са Владом и у складу са законом, именује Сталног директора Полиције Републике Косова. Унутрашња организација полиције Косова се регулише законом.
4. Полиција Републике Косово има јединствен ланац команде шриом Републике Косово, са полицијским станицама које су једнаке границама општина. Полиција Косова олакшава сарадњу општинских власти са представницима заједница путем оснивања локалних савета, као што је и регулисано законом. Етничка структура полиције унутар граница општине треба, колико је то могуће одражавати етничку структуру становништва унутар релевантне општине.
5. Полиција Републике Косово је одговорна за контролу граница у директној сарадњи са домаћим и међународним органима.

Члан 129 [Обавештајна Служба]

1. Обавештајна агенција Косова истражује, открива и надгледа могуће претње по унутрашњу безбедност Републике Косово.

2. Обавештајна агенција Косова је професионална, политички непристрасна мултиетничка и биће под парламентарним надзором, као што је и уређено законом.
3. Председник Републике Косово и Премијер, након консултације са Владом, заједно именују Директора, заменика директора и сталног инспектора Обавештајне службе Косова. Квалификација и манда се регулише законом.
4. Председник Републике Косово и Премијер добијају иста обавештења која се тичу обавештајне службе.

Члан 130 [Управа Цивилног Ваздухопловства]

1. Управа цивилног ваздухопловства Републике Косово регулише активности цивилног ваздухопловства Републике Косово и пружа услуге ваздушне навигације, као што је и регулисано законом.
2. Управа цивилног ваздухопловства потпуно сарађује са релевантним међународним и локалним органима, као што је и одређено законом.

Члан 131 [Ванредно Стање]

1. Председник Републике може објавити ванредно стање, када:
 - (1) је то неопходно ради хитних мера заштите од агресије;
 - (2) постоји унутрашња опасност по уставни ред или јавну безбедност; или
 - (3) дође до природних непогода које утичу на део или целу територију Републике Косово;
2. Устав Републике Косово не може бити промењен за време ванредног стања. Одступање од уставом зајемчених људских права и основних слобода се може дозволити само до одређеног нивоа, на што краћи период и у складу са овим Уставом. Током ванредног стања, закон о изборима Скупштине и Општина се не може мењати. Остала начела о раду јавних институција током ванредног стања ће се регулишу законом, али никако неће бити у супротности са овим чланом.
3. Уколико дође до потребе за ванредним мерама ради заштите од агресије, Председник Републике Косово, након консултација са Премијером, објављује ванредно стање. Објављивањем ванредног стања, Председник Републике Косово одмах издаје декрет, који одређује природу претње и било каквог ограничења људских права и слобода. У року од четрдесет осам (48) сати, Скупштина треба на основу две трећине (2/3) главоа присутних посланика који гласају, ако се не добије одобрење, декрет Председника се укида.

4. Уколико постоји ризик по уставни ред и јавну безбедност Републике Косово или могућност природне непогоде на целој или делу територије Републике Косово, Председник Републике Косово у консултацији са Премијером, објављује ванредно стање. Објављивањем ванредног стања, Председник Републике Косово одмах издаје декрет о природи претње или било којег одступања од људских права и слобода. У року од четрдесет осам (48) сати, Скупштина може дати своју сагласност путем већине гласова свих присутних посланика који гласају. Ако се не добије сагласност декрет Председника се укида.
5. Ванредно стање траје онолико колико траје ризик и не може трајати више од шездесет (60) дана. Уз сагласност већине посланика Скупштине, који су присутни и који гласају, ванредно стање се може продужити ако је неопходно, на додатни период од ридесет (30) дана, укупно деведесет (90) додатних дана.
6. Скупштина у зависности од потребе може донети ограничења која се тичу трајања и нивоа ванредног стања. Онда када Председник сматра да је ризик по Републику Косово ванредне природе, Скупштина може да продужи ванредно стање на период од сто педесет (150) дана, али само на основу две трећине (2/3) гласова свих посланика Скупштине.
7. Председник Републике Косово може након консултације са Владом и Скупштином, да нареди мобилизацију Косовских безбедносних снага, како би помогле у ванредном стању.
8. Савет безбедности Републике Косово, само током трајања ванредног стања, спроводи извршне функције које се ограничавају на функције повезане са ванредним стањем. Током ванредног стања, Веће безбедности Републике Косово руководи Председник Републике Косово као што је и уређено законом. Током ванредног стања Савет Безбедности Републике Косово блиско ће сарађивати са Владом, Скупштином и међународним органима.
9. Закон одређује начела, области и начин компензације нанете штете, као резултат ограничења уврђених током ванредног стања.

Поглавље XII Независне Агенције

Члан 132 [Улога и Надлежности Омбудсмана]

1. Омбудсман надзире и штити права и слободе појединаца од незаконитих и нерегуларних радњи јавних органа.
2. Омбудсман је независан у спровођењу своје дужности и не прихвата никаква уплитања или упутства других органа или институција, које спроводе власт у Републици Косово.
3. Било који други орган или институција, која спроводи легитимну власт у Републици Косово је дужна да одговори на захтеве Омбудсмана и да му/јој представи сва документа и информације које су од њега затражене у сагласности са законом.

Члан 133 [Канцеларија Омбудсмана]

1. Омбудсман има своју канцеларију и посебан буџет, који предлаже и којим сам управља, на основоу закона.
2. Омбудсман има једног (1) или више заменика. Број, начин избора и њихов мандат се регулише законом о Омбудсману. Најамањ један (1) од заменика Омбудсмана, мора да буде припадник неке од заједница које не чине већину на Косову.

Члан 134 [Квалификације, Избор и Разрешење Омбудсмана]

1. Омбудсмана Косова бира Скупштина Косова са већином од две трећине 2/3 гласова свих посланика Скупштине, на мандат од пет (5) година, без права на поновни избор.
2. Омбудсман може бити било који образовани држављанин Републике Косово, високог моралног карактера и поштен, стручан и упознат са питањима заштите људских права.
3. Омбудсман и његови/њени заменици, не могу бити чланови ниједне политичке партије, нити спроводити политичке, државне или професионалне приватне активности, нити учествовати у управним органима цивилних, економских или трговачких организација.
4. Омбудсман ужива имунитет од кривичног гоњења, грађанске тужбе или разрешења за поступке или одлуке током вршења своје функције Омбудсмана.
5. Омбудсман се може разрешити само на основу захтева не мање од једне трећине (1/3) посланика Скупштине и у том случају Скупштина доноси одлуку са две трећине (2/3) гласова свих својих посланика.

Члан 135 [Извештај Омбудсмана]

1. Омбудсман подноси годишњи извештај Скупштини Републике Косово.
2. Омбудсман подноси извештај пред Скупштином онда када се од њега то захтева, и може захтевати да пред Скупштином изнесе питања које сматра значајним.
3. Омбудсман има право да врши препоруке и предлаже мере, онда када примети кршење прав аи слобода људи од стране органа јавне администрације и осталих државних органа.
4. Омбудсман има право да покрене питања пред Уставним судом, која су у сагласности са одредбама овог Устава.

Члан 136 [Општи Ревизор Косова]

1. Општи ревизор Републике Косово је највиша независна институција за економску и финансијску контролу.
2. Организација, функционисање и надлежности Општег ревизора Републике Косово се уређују Уставом и законом.
3. Општег ревизора Републике Косово бира и разрешава Скупштина, на основу гласова свих посланика исте, и на основу предлога Председника Републике Косово.
4. Скупштина одлучује на разрешењу Општег ревизора Републике Косово са две трећине (2/3) гласова свих њених посланика, на предлог Председника Републике Косово или на предлог једне трећине (1/3) посланика Скупштине Републике Косово.
5. Мандат Општег ревизора Републике Косово траје пет (5) година, са правом избора на само још један мандат.

Члан 137 [Надлежности Општег Ревизора Косова]

Општи ревизор Републике Косово врши контролу:

- (1) економске делатности јавних институција и осталих државних правних лица;
- (2) коришћења и заштите јавних ресурса од стране централне и локане власти;
- (3) економску делатност јавних предузећа и осталих правних лица, у које је држава уложила део акција, или када њихове дугове, кредие и обавезе гарантује држава.

Члан 138 [Извештај Општег Ревизора Косова]

1. Општи ревизор Републике Косово обраћа се Скупштини:
 - (1) извештај о трошењу државног буџета;
 - (2) мишљење о извештају Владе о трошковима за прошлу финансијску годину, пре него што Скупштина усвоји исити;
 - (3) информације о резултатима контроле, кад год то захтева Скупштина.
2. Општи ревизор Републике Косово подноси Скупштини годишњи извештај о свом раду.

Члан 139 [Централна Изборна Комисија]

1. Централна изборна комисија је стални независни орган који припрема, надзире, управља и верификује све радње које се тичу процеса избора и референдума, и објављује њихове резултате.
2. Комисија има једанаест (11) чланова.
3. Председника Централне изборне комисије именује Председник Републике Косово, из редова судија Врховног суда и апелационих судова.
4. Шест (6) чланова именује шест највећих парламентарних група које су заступљене у Скупштини, које немају право да учествују у расподели резервисаних места. Уколико је у Скупштини заступљено мање група, највећа група или групе могу да именују додатног члана. Једног (1) члана именују посланици Скупштине који заузимају резервисана или загарантована места за заједницу косовских Срба и три (3) члана посланици Скупштине који заузимају резервисана или загарантована места за друге заједнице које не чине већину на Косову.

Члан 140 [Централна Банка Косова]

1. Централна банка Косова је независна институција и одговорна је Скупштини Косова.
2. Централна банка Републике Косово спроводи своје надлежности само у сагласности са овим Уставом и осталим правним инструментима.
3. Гувернер Централне банке Републике Косово извршава и задатак извршног шефа исте.

4. Управа Централне Банке Републике Косово и процедура избора и именовања чланова Савета Централне банке Републике Косово се регулише законом који треба осигурати независност и аутономију исте.

Члан 141 [Независна Комисија за Медије]

1. Независна комисија за медије је независни орган који регулише опсег фреквенција емитера у Републици Косово, лиценцира јавне и приватне емитере, спроводи политику емитовања, и остале законом одређене надлежности.
2. Избор чланова Независне комисије за медије се врши у складу са законом, на основу транспарентног процеса.

Члан 142 [Независне Агенције]

1. Независне агенције Републике Косово су оне институције које је основала Скупштина, на основу релевантних закона, који регулишу оснивање, функционисање и њихова овлашћења. Независне агенције врше своје функције независно од свих осталих органа или власти Републике Косово.
2. Независне агенције имају свој буџет, којим управљају независно у складу са законом.
3. Сваки орган или институција која спроводи легитимну власт у Републици Косово је обавезна да сарађује и одговори на захтеве независних агенција, током спровођења њихових законских овлашћења, у складу са законом.

Поглавље XIII Завршне Одредбе

Члан 143 [Свеобухватни Предлог о Решењу Статуса Косова]

Без обзира на одредбе овог Устава:

1. Сви органи власти Републике Косово ће радити у сагласности са свим обавезама Републике Косово одређених Свеобухватним предлогом о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007. Исти, ће предузети неопходне мере за спровођење датих одредби.
2. Одредбе свеобухватног предлога о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007., имају премоћ над осталим законским одредбама Косова.
3. Устав, закони и остала акта Републике Косово се тумаче у сагласности са Свеобухватним предлогом о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007. У случају несавласности између одредби овог Устава, закона и осталих аката Републике Косово и одредби споразума, преовладава овај други .

Члан 144 [Амандмани]

1. Влада, Председник и једна четвртина (1/4) посланика Скупштине Косова, могу предложити измену и амандмане Устава на основу уредбе о раду Скупштине.
2. Свака измена захтева затражиће одобрене две трећине (2/3) свих посланика Скупштине, укључујући две трећине (2/3) свих посланика Скупштине који заузимају резервисана или загарантована места за представнике заједница које не чине већину у Републици Косово.
3. Измене овог Устава се могу усвојити од стране Скупштине само уколико је Председник Скупштине Косова предложио амандман Уставном суду, како би се осигурало да предложени амандман не умањује права и слободе гарантоване Поглављем II овог Устава.
4. Измене Устава ступају на снагу након усвајања истих од стране Скупштине Републике Косово.

Члан 145 [Континуитет Међународних Споразума и Применљивог Закона]

1. Међународни споразуми и остала акта међународне сарадње, која су на снази на дан ступања на снагу овог Устава, ће остати на снази, до момента када се ти споразуми или акти поново склопе или када се пониште у сагласности са условима истих, или замене

новим међународним споразумима или осталим актима којима се регулишу иста питања и која су усвојена у сагласности са овим Уставом.

2. Применљиви закон на дан ступања на снагу овог Устава наставља да се спроводи, док год је у сагласности са овим Уставом, и док год се не укине, замени или измени у сагласности са овим Уставом.

Поглавље XIV Прелазне Одредбе

Члан 146 [Међународни Цивилни Представник]

Без обзира на одредбе овог Устава:

1. Међународни Цивилни Представник и остале међународне организације и актери, мандат којих је одређен Свеобухватним предлогом о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007., уживају мандат и овлашћења одређена Свеобухватним Предлогом, укључујући законита права, привилегије и имунитет.
2. Сви органи власти Републике Косово су дужни да потпуно сарађују са Међународним Цивилним Представником, међународним организацијама и актерима, мандат којих је регулисан Свеобухватним предлогом о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007., и између осталог су дужни да озаконе њихове одлуке или акта.

Члан 147 [Коначна Власт Међународног Цивилног Представника]

Без обзира на остале одредбе овог Устава, Међународни цивилни представник на основу Свеобухватног предлога о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007., има коначну власт на Косову у погледу тумачења цивилних аспеката Свеобухватног предлога. Ниједан орган власти на Косову није овлашћен за разматрање, умањивање или ограничавање мандата, овлашћења и обавеза, одређених овим и чланом 146.

Члан 148 [Прелазне Одредбе Скупштине Косова]

1. У прва два изборна мандата после усвајања Устава, Скупштина Републике Косово ће имати двадесет (20) места резервисаних за представнике заједница које не чине већину на Косову, и то на следећи начин: десет (10) места ће бити додељено странкама, коалицијама, грађанским иницијативама и независним кандидатима који су изјавили да заступају заједницу косовских Срба, а десет (10) места биће додељено другим заједницама на следећи начин: заједници Рома једно (1) место; заједници Ашкалија једно (1) место; заједници Египћана једно (1) место, а једно (1) додатно место биће додељено заједници Рома, Ашкалија или Египћана у зависности од тог која заједница има највећи укупан број гласова; Бошњачкој заједници три (3) места, Турској заједници два (2) места и Горанској заједници једно (1) место. Свако место које је освојено на изборима бива придодато оним десет (10) места резервисаним за заједницу косовских Срба и другим заједницама.
2. Без обзира на став 1 овог члана, постојећи мандат на дан ступања на снагу овог устава ће се сматрати као први изборни мандат Скупштине, у случају да исти траје најмање две године од дана ступања на снагу овог Устава.

Члан 149 [Првобитно Усвајање Закона од Виталног Интереса]

Без обзира на одредбе члана 81 овог Устава, закони од виталног интереса наведени у том члану, ће се првобитно усвојити већином гласова посланика Скупштине који су присутни и који гласају.

Члан 150 [Процес Именовања Судија и Тужиоца]

1. Свеобухватна процена која се широм Косова спроводи у циљу утврђивања подобности свих кандидата за стална именовања на места судија и тужилаца на Косову, до навршавања законом одређене старосне доби потребне за пензију, наставит ће да се одвија у складу са Административним наређењем 2008/2 и на овај поступак неће утицати престанак мандата УНМИК-а, или ступање на снагу овог Устава.
2. Сви успешни кандидати које СПГС именује или поново именује као судије и тужиоце у поступку наименовања наставиће да обављају своје дужности све до природног истека својих мандата, или све док не буду разрешени своје дужности у складу са законом.
3. Независна Комисија за именовање судија и тужилаца писаним путем подноси Судском савету Косова препоруке о кандидатима за именовање или поновно именовање судија или тужиоца, који врши коначну власт у предлагању кандидата за именовање и поновно именовање судија и тужиоца, Председнику Косова.
4. Сви успешни кандидати који су именовани или поново именовани као судије и тужиоци од стране Председника Косова, а на предлог Косовског Правосудног Већа као део Поступка наименовања, остаће на својим местима све до природног истека својих мандата или док не буду разрешени својих дужности у складу са законом.
5. Без обзира на одредбе члана 105 овог Устава, мандат свих судија и тужиоца који су успешно прошли процес именовања као што је одређено овим чланом и који су спроводили своју функцију најмање две године пре именовања, на основу овог члана, је сталан до пензионисања, као што је и одређено законом, осим ако се исти разреши у сагласности са законом.

Члан 151 [Привремени Састав Судског Већа Косова]

До краја међународног надгледања и спровођења Свеобухватног предлога за решење статуса Косова, од дана 26. марта 2007., Судско Веће Косова ће сачињавати:

1. Пет (5) чланова биће косовски чланови Независне комисије за судије и тужиоце чију је подобност испитала Независна комисија за судије и тужиоце као део прве фазе поступка именовања, у складу са Административним наређењем 2006/18. Од ових пет (5) чланова, један (1) члан судија и један (1) члан тужилац, случајно изабрани, ће

служити у Судском Већу Косова до истека њиховог мандата, након чега ће бити замењени једним (1) судијом и једним (1) тужиоцем, чија је подобност испитана од стране Независне комисије за судије и тужиоце и који су изабрани од стране својих колега, придржавајући се метода које обезбеђују најширу заступљеност судства и тужилаштва. Преостало двоје (2) судија и један тужилац, из редова пет (5) чланова Независне комисије за судије и тужиоце ће радити у Судаком Већу Косова, у периоду од додатних годину дана након истека својих мандата, након чега ће бити замењени у складу са истим поступком као њихове претходне колеге Независне комисије за судије и тужиоце. У случају оснивања тела које би било одговорно за питања која се односе на именовање, дисциплински поступак и разрешење тужилаца, свих пет преосталих чланова Судског већа Косова ће постати судије.

2. Осам (8) преосталих чланова Већа ће се изабрати од стране Скупштине Косова на начин који је утврђен овим Уставом, осим ако двоје (2) од четворо (4) чланова изабраних од стране полсаника Скупштине који заузимају места додељена током поделе места морају бити међународни чланови, од којих је један судија, изабран од стране Међународног цивилног представника на основу предлога Мисије за Европску безбедност и одбрамбену политику. Један од међународних чланова треба да буде судија.

Члан 152 [Привремени Састав Уставног Суда]

До краја међународног надгледања и спровођења Свеобухватног предлога за решење статуса Косова, од дана 26. марта 2007., Уставни суд ће сачињавати:

1. Шест (6) од девет (9) судија именује Председник Републике Косово, на предлог Скупштине.
2. Од шест (6) судија, двоје (2) имаће мандат од три године, без могућности поновног избора, двоје (2) судија имаће мандат од шест година, без могућности поновног избора, и двоје (2) ће имати мандат од девет година, без могућности поновног избора. Почетни мандат судија бира жребом Председник Републике Косово, одмах након њиховог именовања.
3. Од шест (6) судија, четворо (4) се бира на основу две трећине (2/3) гласова посланика Скупштине који су присудни и гласају. Двоје ће се изабрати на основу већине гласова посланика Скупштине након сагласности већине посланика Скупштине који заузимају резервисана или загарантована места за представнике заједница које не чине већину на Косову.
4. Троје (3) међународних судија именује и разрешава међународни цивилни представник, након консултације са Председником Европског суда за људска права. Троје (3) судија неће бити становници Косова или неке суседне земље.

5. Међународни цивилни представник ће одлучити о томе када истиче мандат међународним судијама и исти ће бити замењени на основу Уставом утврђених правила.

Члан 153 [Међународно Војно Присуство]

Без обзира на остале одредбе овог Устава, Међународно војно присуство, ужива мандат и овлашћења одређена релевантним међународним инструментима, укључујући Резолуцију 1244 Савета Безбедности Уједињених Нација и Свеобухватног предлога о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007. Председавајући Међународног војног присуства, у сагласности са Свеобухватног предлога о решењу статуса Косова, од дана 26. марта 2007., представља коначну власт оперативне објасте у тумачењу аспеката поменутог споразума, који се тичу Међународног војног присуства. Ниједан орган власти Републике Косово не може разматрати, умањити или ограничити мандат, овлашћења и обавезе поменуте у овом члану.

Члан 154 [Косовски Заштитни Корпус]

Косовски заштитни корпус ће се распустити у року од једне године од ступања на снагу овог Устава. До распуштања, Међународно војно присуство ће, у сарадњи са Међународним цивилним представником и Републиком Косова, вршити извршну власт над косовским заштитним корпусом и донеће одлуку о распуштању истог.

Члан 155 [Држављанство]

1. Сви законити грађани Косова на дан усвајања овог Устава, уживају право држављанства Републике Косово.
2. Република Косово признаје право на стицање држављанства Републике Косово, без обзира на њихово садашње место боравка и држављанство које имају, свим грађанима бивше Савезне Републике Југославије, који су имали стално боравиште на Косову на дан 1. јануар 1998. и њиховим директним потомцима.

Члан 156 [Избеглице и Интерно Расељена Лица]

Република Косово промовише и олакшава безбедан и достојанствен повратак избеглица и интерно расељених лица, и помаже истима да поврате своју имовину и личне ствари.

Члан 157 [Општи Ревизор Косова]

До краја међународног надзора и спровођења Свеобухватног предлога о решавању статуса Косова, од дана 26. марта 2007., Општи ревизор Републике Косова ће бити међународни представник којег именује Међународни цивилни представник.

Члан 158 [Централна Банкарска Управа]

До краја међународног надзора и спровођења Свеобухватног предлога о решавању статуса Косова, од дана 26. марта 2007., Гувернера Централне банке Републике Косово ће именовати Председник Републике Косово, након одобрења од стране Међународног цивилног представника.

Члан 159 [Друштвена Предузећа и Имовина]

1. Сва друштвена предузећа која су у потпуности или делимично била под друштвеним власништвом, пре ступања на снагу овог Устава ће се приватизовати без икаквих одлагања у сагласности са законом.
2. Сав интерес имовине и предузећа у друштвеном власништву на Косову биће у власништву Републике Косово.

Члан 160 [Јавна Предузећа]

1. Сва предузећа Републике Косово која су под јавним власништвом биће под власништвом Републике Косово. Све обавезе које се тичу права власништва биће обавезе Републике Косово. Законом се може одобрити да Влада Косова приватизује, да под закуп или под концесију сва предузећа у јавном власништву, на законом прописан начин.
2. Право власништва, које се тиче неког предузећа под јавним власништвом, а које функционише само на нивоу неке општине или на одређеном броју општина, ће припасти општини или релевантних општина. Скупштина може законом идентификовати неко такво предузеће и општину или општине које имају право власништва и обавезе, које се тичу истих. Уколико се то дозволи законом, општина или општине могу приватизовати, дати под закуп или под концесију предузећа у јавном власништу.

Члан 161 [Транзиција Институција]

1. Осим у оним ситуацијама када Устав другачије одређује, све надлежности, одговорности и обавезе институција одређене овим Уставом, ће се пренети тим

институцијама на дан ступања на снагу овог Устава. Трајање мандата сваке институције пре ступања на снагу овог Устава, ће остати исти и непроменљив до дедовног истека, или до наредних избора.

2. До првих парламентарних избора након ступања на снагу овог Устава, Председништво Скупштине наставља да спроводи надлежности предвиђене постојећим мандатом. Након прве конститутивне седнице Скупштине, након ступања на снагу овог Устава, извршиће се реструктурисање Председништва Скупштине на основу одредби овог Устава.
3. Одредбе члана 70.3 (3) се неће примењивати до конститутивне седнице Скупштине након првих парламентарних избора након ступања на снагу овог Устава.
4. До оснивања Тужилачког савета Косова, Судски савет Косова ће спроводити функције и одговорности истог.

Члан 162 [Ступање на Снагу]

Устав Републике Косово ступа на снагу 15. јуна 2008.